

METROPOLITALNY ZWIĄZEK KOMUNIKACYJNY ZATOKI GDAŃSKIEJ
ul. Sobótki 9, 80-247 Gdańsk

Raport o stanie Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej w 2023 r.

Gdańsk, 28 maja 2024 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawa prawna i obszar działania	4
3. Przedmiot działalności.....	6
4. Zgromadzenie Związku	7
5. Zarząd Związku	11
6. Biuro Związku	13
7. Realizacja zadań przez MZKZG	14
8. Prezentacja wybranych zadań zrealizowanych przez MZKZG w 2023 r.	16
9. Podsumowanie	47
Załącznik nr 1 do Raportu o stanie Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej w 2023 r.....	50

1. Wprowadzenie

Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej (MZKZG) w siedemnastym roku funkcjonowania realizował swoje działania w nawiązaniu do podstawowego zadania statutowego, którym jest kształtowanie wspólnej polityki komunikacyjnej i zapewnienie warunków właściwego funkcjonowania zintegrowanego systemu biletowego – biletu metropolitalnego. W 2023 r. do głównych działań zrealizowanych przez MZKZG można zaliczyć:

- kontynuację procesu integracji taryfowo-biletowej;
- podejmowanie współpracy z właściwymi organizatorami, operatorami i przewoźnikami dotyczącej wprowadzania i obowiązywania biletów metropolitalnych;
- uchwalanie cen i taryf biletów metropolitalnych;
- emitowanie biletów metropolitalnych, w tym miesięcznych łączonych z biletami przewoźników kolejowych i autobusowej komunikacji regionalnej;
- sprzedaż biletów metropolitalnych w punktach stacjonarnych, przez internet oraz za pośrednictwem urządzeń mobilnych;
- rozliczanie przychodów z biletów metropolitalnych;
- współpracę ze spółką Innobaltica przy wdrażaniu Platformy Zintegrowanych Usług Mobilności (system Fala);
- rozwijanie projektu Centralnego Systemu Kartowego w celu integracji oraz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa metropolitalnego, gdańskiego, gdyńskiego i wejherowskiego biletu elektronicznego;
- prowadzenie w klasach 4. i 5. szkół podstawowych zajęć edukacyjno-promocyjnych „Wychowanie komunikacyjne”;
- przygotowanie i aktualizację schematu sieci komunikacyjnej na obszarze MZKZG;
- promocję biletów metropolitalnych i transportu zbiorowego;
- przygotowywanie zapowiedzi głosowych do pojazdów komunalnego transportu zbiorowego;
- rozwijanie funkcjonalności strony internetowej Związku.

Wszystkie ww. działania służą integracji transportu zbiorowego na obszarze Metropolii Zatoki Gdańskiej, a w szczególności integracji taryfowo-biletowej. Działania odnoszące się do transportu kolejowego realizowane są we współpracy z Samorządem Województwa Pomorskiego.

2. Podstawa prawna i obszar działania

MZKZG funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 609) oraz na podstawie własnego statutu opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego (tekst jedn. Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2018 r. poz. 4623, ze zm. Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2020 r. poz. 4333).

Rys. 1. Obszar działania MZKZG

MZKZG realizuje działania statutowe na obszarze 14 gmin, tj.:

- Miasta Gdańska;
- Miasta Gdyni;
- Gminy Kolbudy;
- Gminy Kosakowo;
- Gminy Luzino;
- Gminy Pruszcz Gdański;
- Miasta Pruszcz Gdański;
- Miasta Redy;
- Miasta Rumi;
- Miasta Sopotu;
- Gminy Szemud;

- Gminy Wejherowo;
- Miasta Wejherowa;
- Gminy Żukowo.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., liczba mieszkańców wszystkich gmin Związku wynosi łącznie 1 118 953 osób.

Związek posiada osobowość prawną i wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

3. Przedmiot działalności

W 2023 r. zakres działalności MZKZG nie zmienił się w stosunku do roku poprzedniego. Statutowe zadania Związku obejmują:

- emitowanie i dystrybucję biletów metropolitalnych;
- uchwalanie cen i taryf biletów metropolitalnych;
- podejmowanie współpracy z właściwymi organizatorami, operatorami i przewoźnikami dotyczącej wprowadzenia oraz funkcjonowania biletów metropolitalnych w publicznym transporcie zbiorowym, m.in. poprzez integrowanie systemów pobierania opłat, w tym biletów metropolitalnych;
- rozliczanie przychodów z biletów metropolitalnych;
- badanie rynku, prognozowanie i planowanie publicznego transportu zbiorowego w zakresie wynikającym z funkcjonowania biletów metropolitalnych;
- promowanie publicznego transportu zbiorowego w zakresie wynikającym z funkcjonowania biletów metropolitalnych.

4. Zgromadzenie Związku

Zgromadzenie Związku jest organem stanowiącym i kontrolnym. W skład Zgromadzenia wchodzi prezydenci, burmistrzowie i wójtowie gmin – jako ustawowi przedstawiciele gmin – członków Związku oraz dodatkowi reprezentanci gmin. Wielkość reprezentacji gmin określa Statut Związku i uzależniona jest od liczby mieszkańców danej gminy. Dodatkowych członków Zgromadzenia wybiera rada danej gminy.

Skład Zgromadzenia MZKZG w 2023 r.

W 2023 r., zgodnie ze statutem, Zgromadzenie liczyło 24 przedstawicieli. W skład Zgromadzenia wchodzi:

Miasto Gdańsk:

- Piotr Borawski, Zastępca Prezydenta Miasta;
- Piotr Dzik, Radny Miasta;
- Sebastian Zomkowski, Dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego w Gdańsku, członek Zgromadzenia do 30 listopada 2023 r.;
- Zdzisław Siótkowski, pełniący obowiązki Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Gdańsku, członek Zgromadzenia od 30 listopada 2023 r.;
- Agnieszka Wasik, Zastępca Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Gdańsku;
- Łukasz Wroński, Kierownik Referatu Ekonomicznego w Wydz. Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta w Gdańsku;

Miasto Gdynia:

- Katarzyna Gruszecka - Spychała, Wiceprezydent Miasta;
- Marcin Wołek, Radny Miasta;
- Hubert Kołodziejcki, Dyrektor Zarządu Komunikacji Miejskiej w Gdyni;

Gmina Kolbudy:

- Andrzej Chruścicki, Wójt Gminy;

Gmina Kosakowo:

- Marcin Kopitzki, Zastępca Wójta Gminy;

Gmina Luzino:

- Jarosław Wejer, Wójt Gminy;

Gmina Pruszcz Gdański:

- Magdalena Kołodziejczak, Wójt Gminy – do 15 października 2023 r.;

- Weronika Chmielowiec, osoba pełniąca funkcję Wójta Gminy, członek Zgromadzenia od 20 listopada 2023 r.;

Miasto Pruszcz Gdański:

- Radosław Klaczkowski, Zastępca Burmistrza Miasta;

Miasto Reda:

- Krzysztof Krzemiński, Burmistrz Miasta;

Miasto Rumia:

- Michał Pasieczny, Burmistrz Miasta;
- Ariel Sinicki, Zastępca Burmistrza Miasta;

Miasto Sopot:

- Marcin Skwierawski, Wiceprezydent Miasta;
- Tomasz Lipiński, Radny Miasta;

Gmina Szemud:

- Ryszard Kalkowski, Wójt Gminy;

Gmina Wejherowo:

- Przemysław Kiedrowski, Wójt Gminy;

Miasto Wejherowo:

- Wojciech Kozłowski, Radny Miasta;
- Czesław Kordel, Prezes Miejskiego Zakładu Komunikacji Wejherowo sp. z o.o.;

Gmina Żukowo:

- Wojciech Kankowski, Burmistrz Gminy;
- Tomasz Szymkowiak, Zastępca Burmistrza Gminy.

Przewodniczący Zgromadzenia MZKZG w 2023 r.

Kadencja Przewodniczącego Zgromadzenia MZKZG trwa jeden rok. Przewodniczącym Zgromadzenia jest w każdym roku przedstawiciel innej gminy – członka Związku. W siedemnastym roku funkcjonowania MZKZG Zgromadzeniu przewodniczył, reprezentujący Gminę Kolbudy, Pan Andrzej Chruścicki.

Komisje Zgromadzenia MZKZG w 2023 r.

Skład Komisji Rewizyjnej:

- Radosław Klaczkowski – Przewodniczący;
- Ariel Sinicki – Wiceprzewodniczący;
- Marcin Kopitzki – Członek.

Skład Komisji Budżetowej:

- Wojciech Kankowski – Przewodniczący;
- Wojciech Kozłowski – Wiceprzewodniczący;
- Przemysław Kiedrowski – Członek.

Posiedzenia Zgromadzenia MZKZG w 2023 r.

W 2023 r. odbyło się pięć posiedzeń Zgromadzenia MZKZG: 5 stycznia, 15 lutego, 21 czerwca, 27 września i 6 grudnia.

Uchwały przyjęte na wyżej wymienionych posiedzeniach:

- w dniu 5 stycznia w sprawie:
 - rekomendacji Związku dotyczącej cen biletów za usługi przewozu w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez gminy uczestniczące w Metropolitalnym Związku Komunikacyjnym Zatoki Gdańskiej;
- w dniu 15 lutego w sprawie:
 - ustalenia maksymalnych cen za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym realizowane na podstawie biletów emitowanych przez Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej;
- w dniu 21 czerwca w sprawie:
 - udzielenia Zarządowi Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej wotum zaufania za rok 2022;
 - zatwierdzenia sprawozdania finansowego Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej za rok 2022 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu (planu finansowego) Związku za rok 2022;
 - udzielenia Zarządowi Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej absolutorium za rok 2022;
 - zmiany budżetu (planu finansowego) Związku na 2023 rok;
 - zmiany wieloletniej prognozy finansowej Związku na lata 2023 – 2026;
- w dniu 27 września: brak uchwał;
- w dniu 6 grudnia w sprawie:
 - zmiany porządku obrad posiedzenia Zgromadzenia MZKZG w dniu 6.12.2023 r.
 - wysokości stawek bazowych dla obliczenia składki członkowskiej gmin uczestniczących w Metropolitalnym Związku Komunikacyjnym Zatoki Gdańskiej oraz zasad i terminów jej wnoszenia do Związku w roku 2024;
 - wieloletniej prognozy finansowej Związku na lata 2024 – 2027;

- budżetu (planu finansowego) na 2024 r.;
- zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Zgromadzenia Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej na rok 2024;
- odwołania z Komisji Rewizyjnej;
- powołania do Komisji Rewizyjnej;
- wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego MZKZG za 2023 r. i 2024 r.;
- odwołania członka Zarządu Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej;
- powołania członka Zarządu Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej.

W 2023 r. Zgromadzenie MZKZG podjęło łącznie 17 uchwał.

5. Zarząd Związku

W 2023 r. Zarząd Związku tworzyli:

- Kamil Bujak – Przewodniczący Zarządu;
- Czesław Kordel – Zastępca Przewodniczącego Zarządu;
- Sebastian Zomkowski – Członek Zarządu do 6 grudnia;
- Zdzisław Siótkowski – Członek Zarządu od 7 grudnia;
- Hubert Kołodziejski – Członek Zarządu.

Przewodniczący Zarządu jest powoływany spoza składu Zgromadzenia i jest etatowym członkiem Zarządu. Pozostali członkowie Zarządu wybierani są spośród członków Zgromadzenia i swoje funkcje wykonują będąc nieetatowymi członkami Zarządu. Przewodniczący Zarządu wykonuje uprawnienia kierownika zakładu pracy i zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników zatrudnionych w Biurze Związku w rozumieniu m.in. postanowień Kodeksu Pracy. Do kompetencji Przewodniczącego Zarządu należy w szczególności organizowanie i kierowanie pracą Związku i jego biura, kierowanie bieżącymi sprawami Zarządu oraz reprezentowanie Związku na zewnątrz.

Realizacja zadań Zarządu w 2023 r.

W 2023 r. odbyło się 50 posiedzeń Zarządu Związku. Podjęto łącznie 102 uchwały, które związane były m.in. z:

- przygotowaniem projektów uchwał Zgromadzenia (w tym w sprawie budżetu) i ich wykonywaniem;
- prowadzeniem gospodarki finansowej Związku na zasadach określonych ustawą o finansach publicznych;
- przygotowaniem planu zamówień publicznych i planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2023 r.;
- przyjęciem Raportu o stanie Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej w 2022 r.;
- honorowaniem biletów metropolitalnych przez organizatorów komunikacji komunalnej i operatorów kolejowych;
- podpisaniem porozumienia pomiędzy MZKZG i przewoźnikami autobusowej komunikacji regionalnej w sprawie kontynuacji stosowania oferty „Biletu łączonego regionalnego”;
- prowadzeniem sprzedaży biletów metropolitalnych przez organizatorów komunikacji komunalnej i operatora kolejowego;
- udostępnianiem informacji o funkcjonowaniu lokalnego transportu zbiorowego;

- prowadzeniem badań marketingowych wykorzystania biletów metropolitalnych oraz preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców;
- realizacją w szkołach podstawowych działań edukacyjno-promocyjnych pod nazwą „Wychowanie komunikacyjne”;
- zakupem wyposażenia do Biura Związku, w tym materiałów biurowych, sprzętu komputerowego i oprogramowania;
- zawarciem umowy w przedmiocie ubezpieczenia mienia MZKZG.

6. Biuro Związku

W 2023 r. w MZKZG, w celu zapewnienia realizacji zadań, wyodrębniono 13 stanowisk pracy, na których zatrudnionych było łącznie 13 pracowników etatowych.

Zespół pracowników MZKZG tworzyli:

- Przewodniczący Zarządu Związku;
- Główny księgowy;
- Kierownik referatu marketingu i analiz ekonomicznych;
- Główny specjalista ds. realizacji projektów unijnych;
- Główny specjalista ds. promocji i badań marketingowych;
- Inspektor ds. księgowości i kadr;
- Główny specjalista ds. funkcjonowania biletu metropolitalnego;
- Inspektor ds. integracji transportu zbiorowego;
- Inspektor ds. serwisu internetowego;
- Inspektor ds. sprzedaży i rozliczeń biletu metropolitalnego;
- Inspektor ds. edukacji i promocji;
- Podinspektor ds. edukacji i promocji;
- Inspektor ds. organizacyjno-administracyjnych.

Pracownicy Biura Związku, w ramach doskonalenia umiejętności zawodowych, uczestniczyli w szkoleniach dotyczących m.in. zamówień publicznych, wdrożenia faktur ustrukturyzowanych oraz zmian w zasiłkach.

7. Realizacja zadań przez MZKZG

Podjęte przez Związek działania w zakresie kształtowania wspólnej polityki komunikacyjnej i zapewnienia właściwego funkcjonowania zintegrowanego systemu biletowego – biletu metropolitalnego – w Metropolii Zatoki Gdańskiej w 2023 r. obejmowały przede wszystkim:

- uchwalanie cen i emitowanie biletów metropolitalnych;
- sprzedaż biletów metropolitalnych oraz prowadzenie rozliczeń z tytułu sprzedaży tych biletów;
- sprzedaż promocyjnego biletu metropolitalnego łączonego z biletem kolejowym lub z biletem autobusowej komunikacji regionalnej;
- zapewnienie sprzedaży biletów metropolitalnych przez internet oraz urządzenia mobilne;
- umożliwienie zakupu w aplikacji mobilnej miesięcznych łączonych biletów metropolitalnych;
- kontynuację współpracy z Gdańską Organizacją Turystyczną w zakresie sprzedaży i promocji biletów metropolitalnych zapisywanych na Kartach Turysty;
- integrację i rozwój oprogramowania do sprzedaży i kontroli biletów elektronicznych, umożliwiającego pasażerom zakup biletów z wykorzystaniem systemów elektronicznych organizatorów oraz na poziomie metropolitalnym;
- przekazywanie danych do zintegrowanej kolejowo-komunalnej internetowej wyszukiwarki połączeń komunikacyjnych oraz monitorowanie poprawności jej funkcjonowania;
- prowadzenie analiz wykorzystania biletów metropolitalnych;
- promocję zintegrowanego transportu miejskiego ze szczególnym uwzględnieniem biletu metropolitalnego;
- koordynację prac związanych z obchodami Europejskiego Tygodnia Mobilności i Europejskiego Dnia Bez Samochodu;
- prowadzenie konsultacji z organizatorami transportu zbiorowego na temat zagadnień związanych z funkcjonowaniem i rozwojem transportu zbiorowego;
- wydawanie rekomendacji dotyczących rozszerzenia uprawnień do przejazdów ulgowych bądź bezpłatnych dla wybranych grup osób;
- wydawanie rekomendacji dotyczącej cen biletów komunikacji miejskiej emitowanych przez gminy – organizatorów transportu;
- przygotowywanie zapowiedzi głosowych przystanków do pojazdów komunalnej komunikacji miejskiej oraz dodatkowych komunikatów;
- udział oraz wystąpienia w spotkaniach, debatach, konferencjach naukowych i branżowych organizowanych przez lokalne media, Zespół Doradców Gospodarczych Tor, Izbę Gospodarczą Komunikacji Miejskiej, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji, Innobaltica sp.

z o.o., Samorząd Województwa Pomorskiego, organizatorów i operatorów komunikacji miejskiej, urzędy miast i gmin – członków MZKZG;

- prowadzenie serwisu internetowego i rozwijanie jego funkcjonalności;
- prowadzenie profilu MZKZG w mediach społecznościowych;
- przygotowywanie i dostarczanie organizatorom jednolitych wzorów piktogramów do umieszczenia wewnątrz i na zewnątrz pojazdów komunalnej komunikacji miejskiej;
- udział w konsultacjach projektów:
 - Metropolitalnego Planu Zrównoważonej Mobilności (SUMP);
 - Zmiany ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
- prowadzenie w klasach 4. i 5. szkół podstawowych zajęć edukacyjno-promocyjnych „Wychowanie komunikacyjne”;
- przygotowanie i aktualizację schematu sieci komunikacyjnej na obszarze MZKZG;
- konsultacje ze środowiskami rowerowymi w sprawie zmian przepisów regulujących przewóz rowerów i hulajnóg w pojazdach komunikacji miejskiej.

8. Prezentacja wybranych zadań zrealizowanych przez MZKZG w 2023 r.

Sprzedż biletów metropolitalnych

Podstawowym zadaniem Związku w 2023 r. była sprzedaż i rozliczanie biletu metropolitalnego. Metropolitalne bilety miesięczne, miesięczne bilety promocyjne oraz bilety 24- i 72-godzinne zapisywane są na kartach miejskich ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni oraz MZK Wejherowo, a także na legitymacjach studenckich i spersonalizowanych Kartach Mieszkańca Gdańska, Gdyni i Wejherowa. Bilety miesięczne dostępne są także w aplikacjach mobilnych. We wrześniu 2023 r., w aplikacji jakdojade zostały udostępnione bilety łączone kolejowo-komunalne. Bilety 24- i 72-godzinne zapisywane są na Kartach Turysty oraz sprzedawane są w formie papierowej i w aplikacjach mobilnych. Bilety 75-minutowe występują wyłącznie w formie telefonicznej. Natomiast bilety jednorazowe dostępne są zarówno w aplikacjach mobilnych, jak i w formie papierowej.

W 2023 r. sprzedano:

- 138 908 szt. biletów miesięcznych – wzrost o 21% w stosunku do 2022 r.;
- 40 094 szt. biletów 72-godzinnych – nieznaczny spadek (poniżej 1%) w stosunku do 2022 r.;
- 221 175 szt. biletów 24-godzinnych – spadek o 15% w stosunku do 2022 r.;
- 2 170 216 szt. biletów 75-minutowych – wzrost o 9% w stosunku do 2022 r.;
- 12 351 037 szt. biletów jednorazowych – wzrost o 6% w stosunku do 2022 r.

Należy zwrócić uwagę, że rok 2023 był pierwszym od 2020, całkowicie wolnym od obostrzeń epidemicznych, wpływających na codzienne życie społeczeństwa. W 2022 r. zanotowano znaczny wzrost poziomu sprzedaży biletów metropolitalnych (mierzony zarówno liczbą biletów, jak również ich wartością) w stosunku do niereprezentatywnych lat 2020 i 2021, natomiast 2023 r. był raczej okresem stabilizacji wielkości sprzedaży.

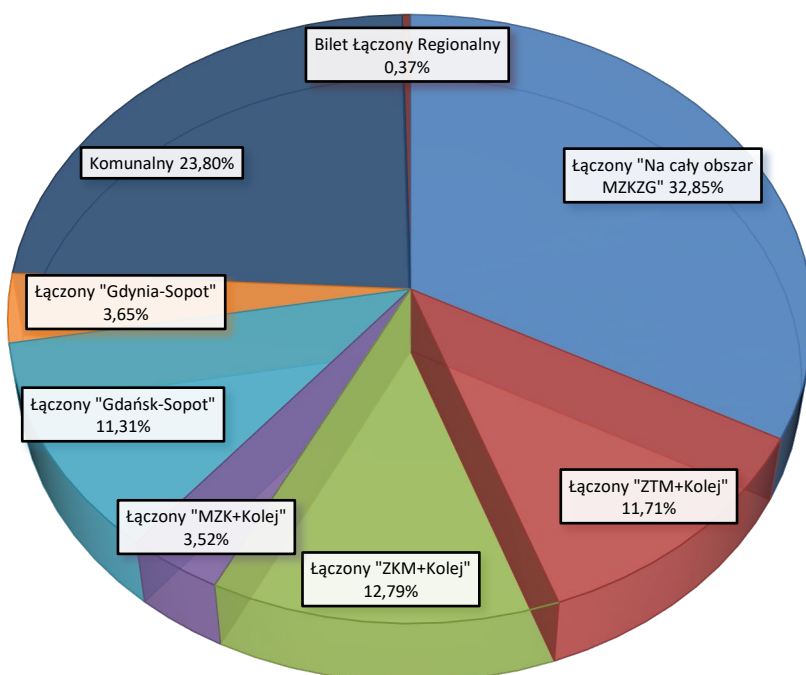
Należy podkreślić, że do poziomu sprzed pandemii nie wróciła jeszcze wielkość sprzedaży biletów miesięcznych, choć w 2023 r. zanotowano istotny wzrost ich sprzedaży w stosunku do roku ubiegłego (144 634 szt. w 2019 r., 115 242 w 2022 r., 138 908 szt. w 2023 r.). Zainteresowanie biletami jednorazowymi i 75-minutowymi wciąż wzrastało. Spadek sprzedaży biletów 24-godzinnych mógł wynikać z powrotu części pasażerów do biletów miesięcznych, co może mieć związek z ograniczeniem pracy i nauki zdalnej; mógł też stanowić reakcję popytu na dokonaną w 2023 r. podwyżkę cen biletów.

Podsumowując, wśród czynników kształtujących sprzedaż biletów metropolitalnych w 2023 r. wymieniamy się:

- upowszechnienie się zdalnych oraz hybrydowych form nauczania, świadczenia pracy i załatwiania spraw urzędowych, co wpływa na ograniczenie mobilności;
- ograniczenie dystrybucji biletów w pojazdach komunikacji miejskiej;

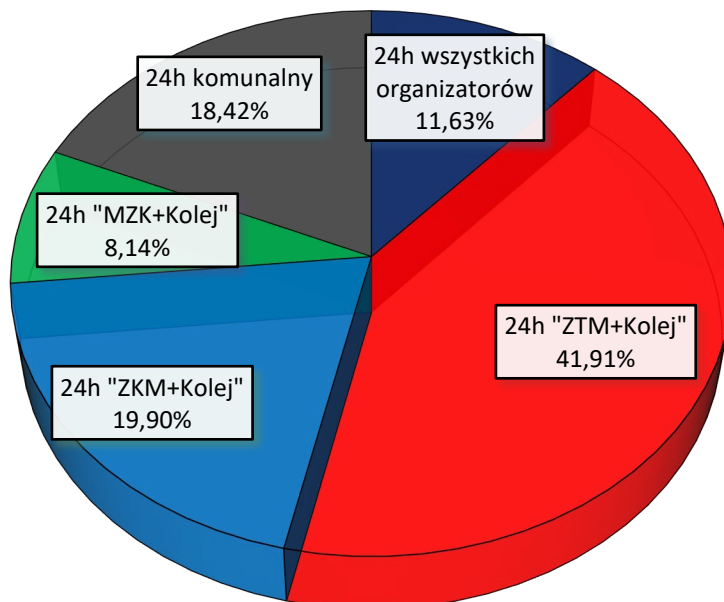
- ograniczenie liczby stacjonarnych punktów sprzedaży biletów, w tym kiosków Ruchu;
- coraz większą popularność mobilnych kanałów dystrybucji i rozszerzanie oferty biletów metropolitalnych dostępnych w aplikacjach telefonicznych;
- uproszczenie taryfy biletów metropolitalnych od 3 kwietnia 2023 r.;
- udany sezon turystyczny.

W strukturze sprzedaży biletów miesięcznych dominowały bilety promocyjne „Na cały obszar MZKZG” w cenie 106 zł (normalny) i 53 zł (ulgowy), łączone jednocześnie z biletami kolejowymi (rys. 2). Sprzedaż tych biletów stanowiła 32,85% ogółu sprzedanych biletów miesięcznych. Udział w sprzedaży biletów promocyjnych „Sieciowych Jednego Organizatora” – ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo w cenie 86 zł (normalny) i 43 zł (ulgowy) – łączonych jednocześnie z biletami kolejowymi, wyniósł łącznie 28,02%. Udział w sprzedaży biletów komunalnych ukształtował się na poziomie 23,80%. Bilety promocyjne „Gdańsk-Sopot” stanowiły 11,31% ogółu sprzedanych biletów miesięcznych, zaś bilety promocyjne „Gdynia-Sopot” – 3,65%. Bilety te dystrybuowane są w cenie 80 zł (normalny) i 40 zł (ulgowy) i podobnie jak pozostałe rodzaje miesięcznych biletów kolejowo-komunalnych, łączone są z biletami kolejowymi emitowanymi przez PKP SKM, ważnymi także w pociągach POLREGIO. Biletów łączonych Regionalnych (tj. łączących komunikację miejską z autobusami regionalnymi PKS Gdańsk albo PKS Gdynia albo P.A. Gryf) sprzedano w sumie 515 szt. (0,37% ogółu sprzedaży biletów metropolitalnych miesięcznych).

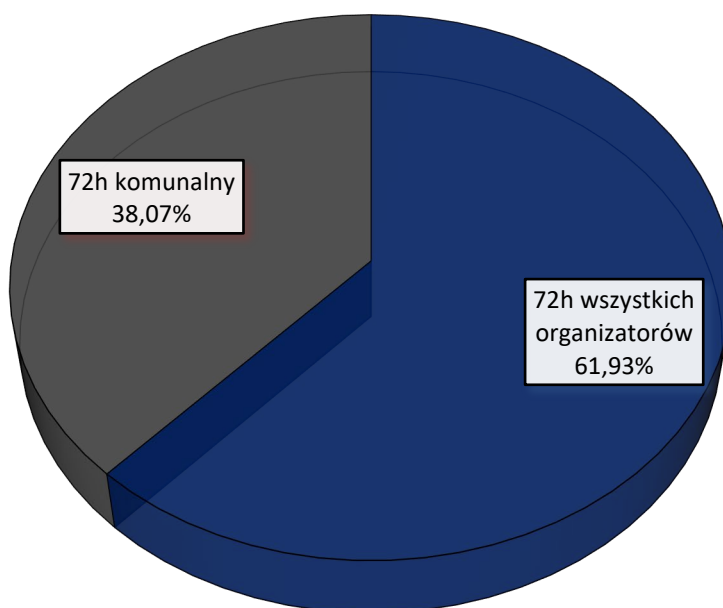
Rys. 2. Struktura sprzedaży biletów miesięcznych wg rodzaju biletu w 2023 r.

W segmencie biletów 24-godzinnych (rys. 3) dominowały bilety dwóch organizatorów „ZTM w Gdańsku + Kolej”. Ich udział w łącznej liczbie sprzedanych biletów 24-godzinnych przekroczył 40%.

Rys. 3. Struktura sprzedaży metropolitalnych biletów 24-godzinnych wg rodzaju biletu w 2023 r.

W segmencie biletów 72-godzinnych (rys. 4) przeważały bilety ważne na całym obszarze MZKZG (kolejowo-komunalne) – 61,93% zrealizowanej sprzedaży.

Rys. 4. Struktura sprzedaży biletów metropolitalnych 72-godzinnych wg rodzaju biletu w 2023 r.

W kategorii biletów metropolitalnych 75-minutowych oraz jednoprzejazdowych, do 2 kwietnia 2023 r. obowiązywał podział na poszczególne rodzaje: bilety ważne na liniach zwykłych i nocnych, bilety ważne na liniach zwykłych, pospiesznych i nocnych oraz, co dotyczyło tylko biletów 75-minutowych, bilety ważne na wszystkich liniach w sieci ZKM w Gdyni. Od 3 kwietnia 2023 r. obowiązuje tylko jeden rodzaj biletu jednoprzejazdowego, tak samo jest w przypadku biletu 75-minutowego. Bilety te pozwalają na podróże wszystkimi liniami komunikacji miejskiej (także pospiesznymi i nocnymi) w obrębie sieci komunikacyjnych trzech organizatorów komunikacji miejskiej. Dokonane uproszczenie znacznie zwiększyło przejrzystość taryfy oraz ułatwiło pasażerom wybór właściwych biletów w urządzeniach mobilnych.

Udział biletów ulgowych w strukturze sprzedaży danego rodzaju biletu jest zróżnicowany. W 2023 r. stosunek sprzedanych biletów normalnych i ulgowych kształtował się następująco:

- bilety miesięczne: 56% – normalne, 44% – ulgowe;
- bilety 72-godzinne: 52% – normalne, 48% – ulgowe;
- bilety 24-godzinne: 28% – normalne, 72% – ulgowe;
- bilety 75-minutowe: 67% – normalne, 33% – ulgowe;
- bilety jednoprzejazdowe: 63% – normalne, 37% – ulgowe.

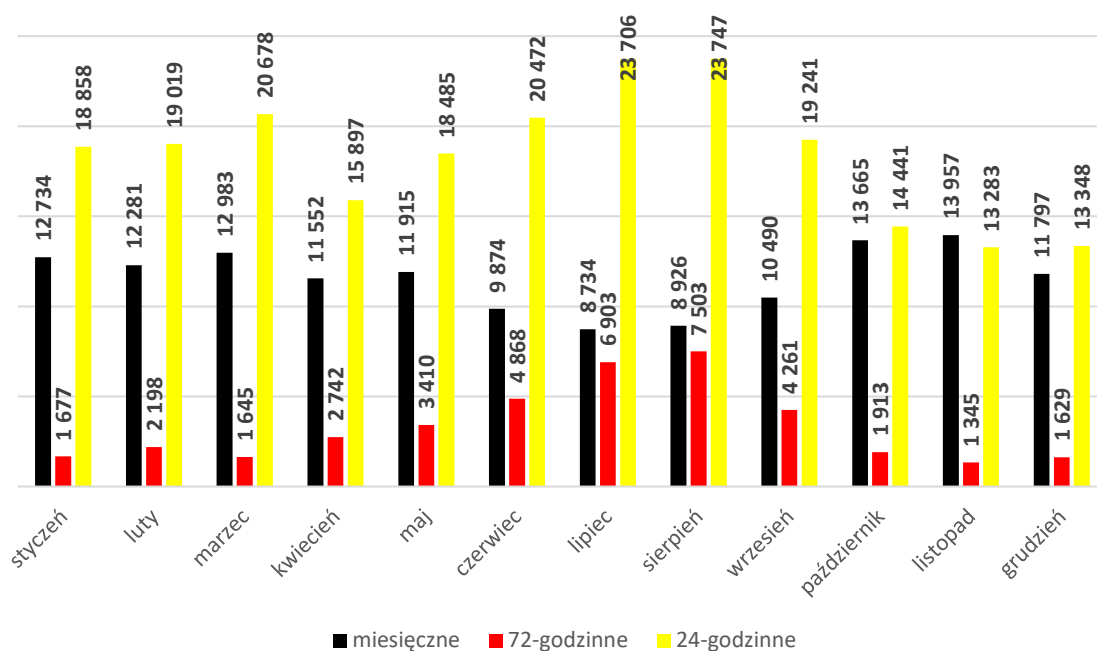
W dystrybucji metropolitalnych biletów jednoprzejazdowych największy, tj. ponad 99,9-procentowy udział ma MZK Wejherowo. Wynika to z tego, że podmiot ten podjął się obsługi sprzedaży metropolitalnych biletów telefonicznych za pośrednictwem funkcjonujących na rynku aplikacji mobilnych. Za pomocą tego kanału dystrybucji w 2023 r. pasażerowie kupili ponad 12,3 mln biletów metropolitalnych jednoprzejazdowych. Warto podkreślić, że MZK Wejherowo, choć prowadzi sprzedaż za pomocą aplikacji komercyjnych operatorów, czyni to z wykorzystaniem własnego e-magazynu, co znacząco podnosi bezpieczeństwo sprzedaży oraz eliminuje ryzyko nieprawidłowości w rozliczeniach przychodów.

W I i II półroczu 2023 r. sprzedano odpowiednio:

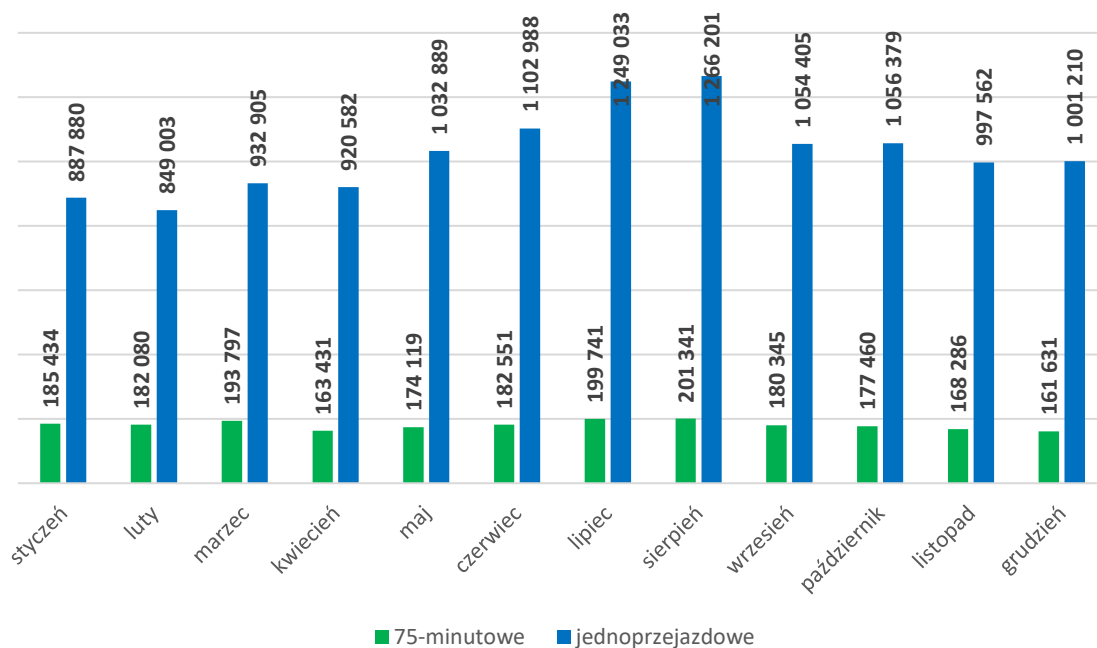
- 51 i 49% biletów miesięcznych;
- 41 i 59% biletów 72-godzinnych;
- 51 i 49% biletów 24-godzinnych;
- 50 i 50% biletów 75-minutowych;
- 46 i 54% biletów jednoprzejazdowych.

Z przedstawionego zestawienia wynika dość równomierny rozkład sprzedaży w obu półroczach, z wyjątkiem biletów 72-godzinnych. Wynika to z faktu, że bilety te cieszą się szczególną popularnością wśród turystów, a drugie półrocze obejmuje okres letnich wakacji i tym samym wzmożonego ruchu turystycznego w Metropolii Zatoki Gdańskiej.

Szczegółowa informacja o sprzedaży poszczególnych rodzajów biletów metropolitalnych w kolejnych miesiącach 2023 r. została przedstawiona na rys. 5-6.

Rys. 5. Sprzedaż biletów metropolitalnych miesięcznych oraz 72-godzinnych i 24-godzinnych w 2023 r. w przekroju miesięcy [w szt.]

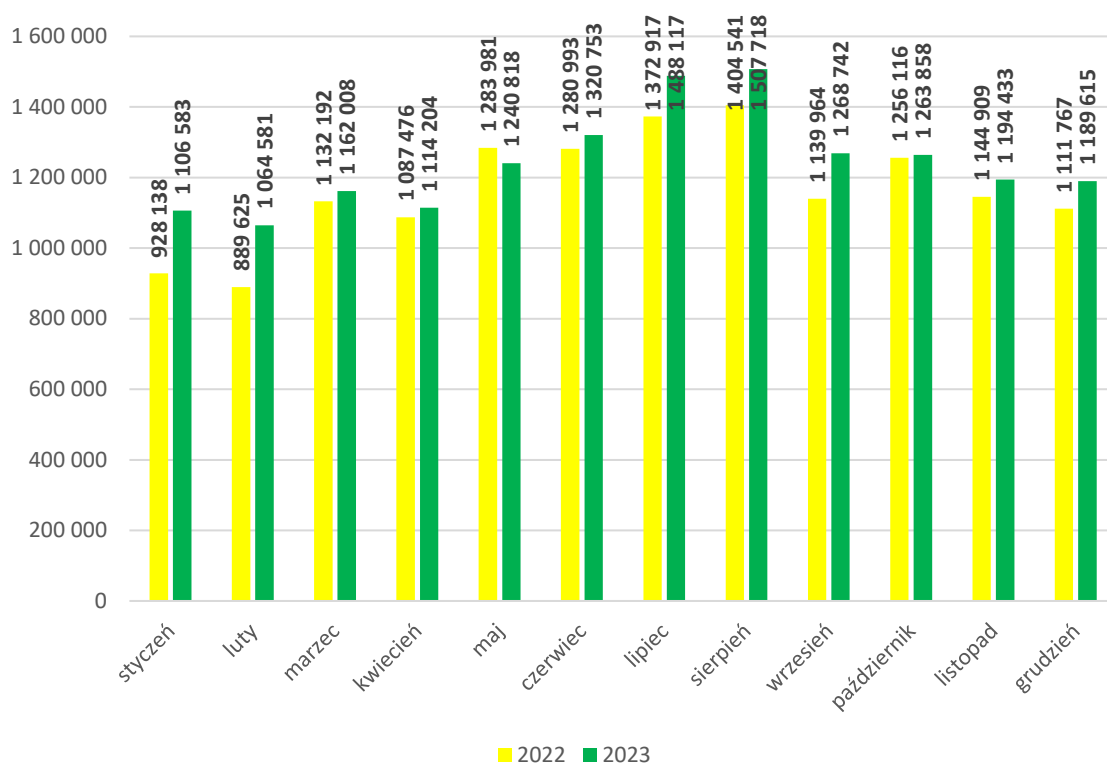

Rys. 6. Sprzedaż biletów metropolitalnych 75-minutowych oraz jednoprzejazdowych w 2023 r. w przekroju miesięcy [w szt.]

Na rys. 7 przedstawiono porównanie sprzedaży biletów metropolitalnych w 2022 i 2023 r. Całkowita liczba sprzedanych biletów (nie wliczając biletów imprezowych) w 2023 r. – **14 921 430 szt.** była wyższa o:

- 6% w stosunku do całkowitej liczby sprzedanych biletów w 2022 r. (14 032 619 szt.);
- 39% w stosunku do całkowitej liczby sprzedanych biletów w 2021 r. (10 716 749 szt.);
- 136% w stosunku do całkowitej liczby sprzedanych biletów w 2020 r. (6 326 042 szt.);
- 155% w stosunku do całkowitej liczby sprzedanych biletów w 2019 r. (5 843 490 szt.).

Wzrost sprzedaży w szt. wynika przede wszystkim ze wzrostu popularności biletów jednoprzjazdowych i 75-minutowych, kupowanych za pomocą aplikacji mobilnych.

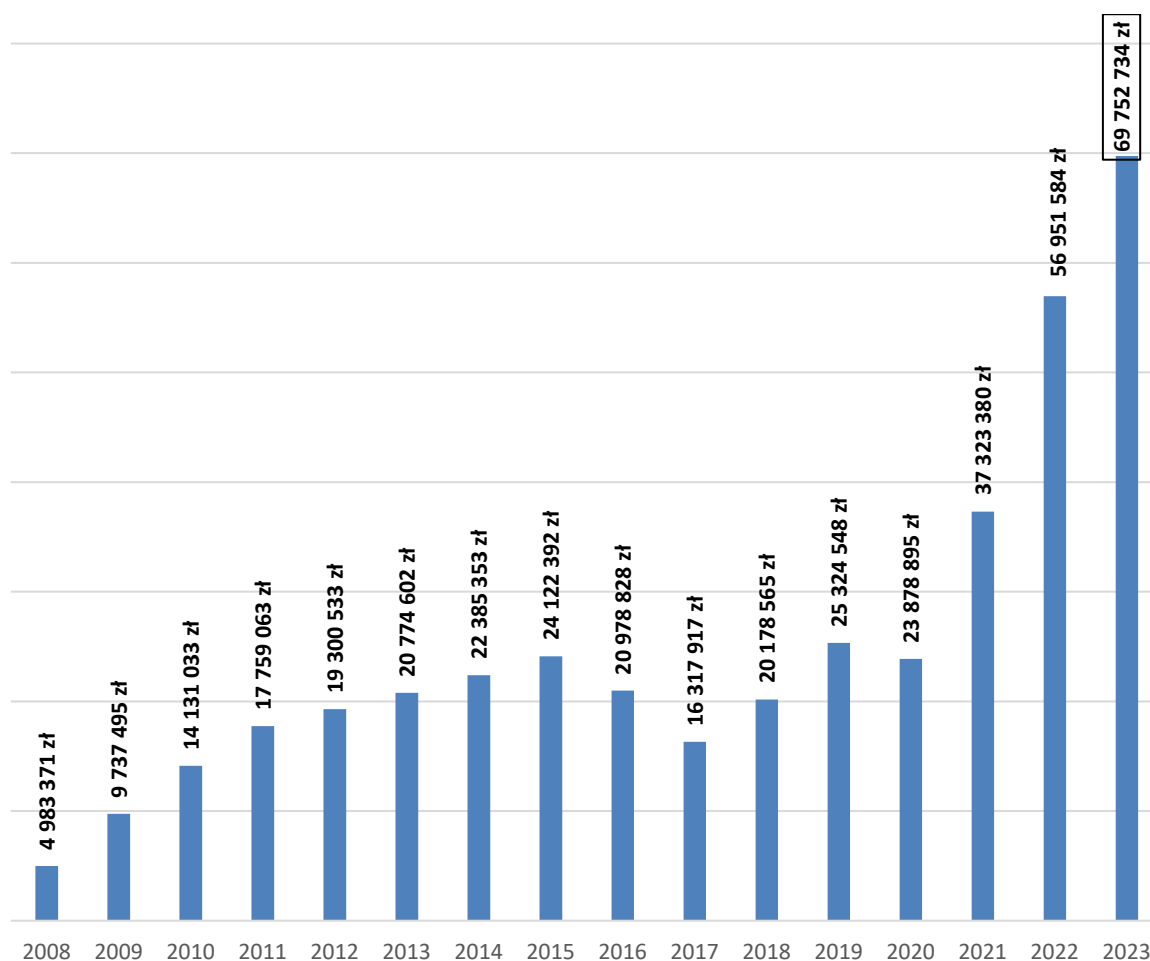

Rys. 7. łączna sprzedaż biletów metropolitalnych w 2022 r. i w 2023 r. w przekroju miesięcy [w szt.]

W 2023 r. przychody netto ze sprzedaży biletów metropolitalnych (z wyłączeniem biletów imprezowych) wyniosły 69 752 734,42 zł i były wyższe od przychodów netto osiągniętych w 2022 r. o 22%.

Warto przypomnieć, że w 2016 r. dokonano podziału kolejowo-komunalnego biletu metropolitalnego (miesięcznego) na dwa bilety miesięczne: promocyjny metropolitalny, emitowany przez MZKZG i kolejowy, emitowany przez PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście. Wprowadzenie podziału

spowodowało, że przychody ze sprzedaży MZKZG są pomniejszone o wartość przychodów ze sprzedaży biletów kolejowych. Zastąpienie jednego biletu dwoma – metropolitalnym (ważnym na liniach organizatorów komunikacji miejskiej) oraz kolejowym (ważnym w pociągach PKP Szybkiej Kolei Miejskiej oraz POLREGIO), umożliwiła przewoźnikom kolejowym uzyskiwanie z budżetu państwa rekompensaty finansowej za utracone przychody z tytułu honorowania w pociągach ustawowych uprawnień do przejazdów ulgowych. Na rys. 8 porównano przychody ze sprzedaży biletów metropolitalnych w latach 2008-2023.

Rys. 8. Dynamika przychodów ze sprzedaży biletów metropolitalnych w latach 2008-2023 [w zł]

Należy przypomnieć, że wspomniane rozdzielanie biletu na dwie części, dokonane w 2016 r. na wniosek przewoźników kolejowych, ma z finansowego punktu widzenia jedynie charakter techniczny. Środki ze sprzedaży biletów, które do 2016 r. wpływały do budżetu MZKZG, były następnie przekazywane jako zapłata przewoźnikom kolejowym, a po zmianie – trafiają do tych przewoźników bezpośrednio. Zastosowane rozwiązanie rozdzielania biletu na dwie części ograniczyło jednak dostępność biletów

w punktach stacjonarnych i możliwość zakupu biletów ulgowych przez studentów powyżej 26. roku życia oraz emerytów i rencistów.

Telefoniczny bilet metropolitalny

W 2023 r. sprzedano 12 351 037 szt. biletów metropolitalnych jednorazowych, z czego 12 342 133 szt. (99,9%) stanowiły bilety zakupione przez aplikacje mobilne. MZKZG prowadził sprzedaż biletów telefonicznych z wykorzystaniem następujących aplikacji mobilnych: GoPay, jakdojade.pl, mPay, SkyCash i moBILET, zbiletem.pl. W wyżej wymienionych aplikacjach, oprócz biletów jednorazowych, udostępniono bilety krótkookresowe:

- 75-minutowe – dostępne wyłącznie przez aplikacje mobilne, w 2023 r. sprzedano 2 170 216 szt.;
- 24-godzinne – w 2023 r. sprzedano 221 175 szt., w tym 104 518 szt. (47%) przez aplikacje mobilne;
- 72-godzinne – przez cały 2023 r. sprzedano ich 40 094 szt., w tym 25 233 szt. (63%) przez aplikacje mobilne.

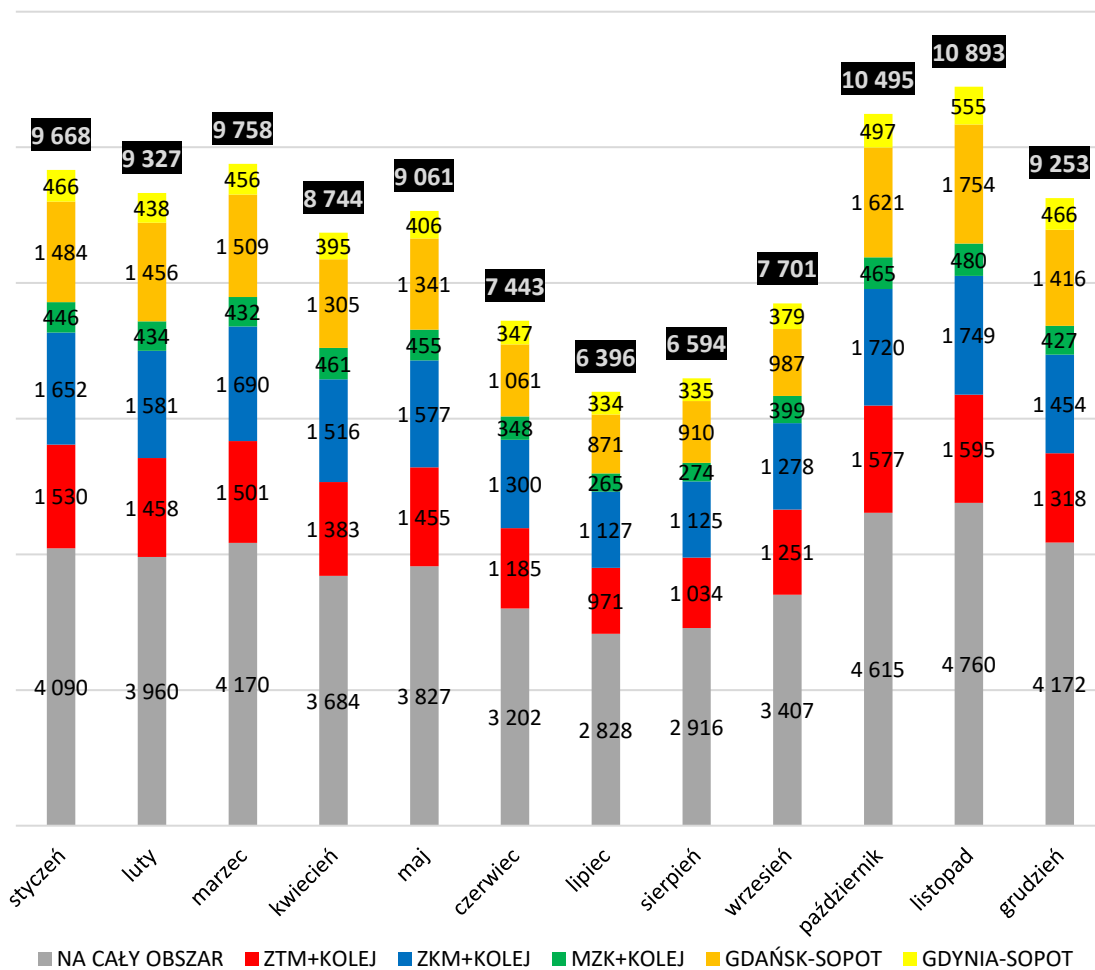
W aplikacjach mobilnych kontynuowano także sprzedaż miesięcznych biletów okresowych komunalnych, obowiązujących w komunikacji miejskiej ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo (w systemach GoPay, jakdojade.pl, mPay, zbiletem.pl). Przez cały 2023 r. sprzedano 33 060 szt. miesięcznych biletów metropolitalnych komunalnych, w tym 15 988 szt. (48%) przez wspomniane aplikacje.

Sprzedaż biletu metropolitalnego promocyjnego łączonego z biletem uprawniającym do przejazdu pociągami PKP SKM w Trójmieście oraz POLREGIO

W 2023 r. kontynuowano sprzedaż biletów metropolitalnych promocyjnych łączonych z biletami kolejowymi. Strukturę sprzedaży biletów metropolitalnych promocyjnych (kolejowo-komunalnych) w 2023 r. z podziałem na poszczególne rodzaje biletów pokazano na rys. 9.

Jak wynika z danych na rys. 9., w 2023 r. sprzedano 105 333 szt. biletów miesięcznych promocyjnych łączonych (o 15% więcej niż w 2022 r.). Największą popularnością cieszył się bilet łączony „Na cały obszar MZKZG” – sprzedanych zostało 45 631 szt.

Oferta, w ramach której pasażer kupuje zamiast jednego kolejowo-komunalnego biletu metropolitalnego dwa oddzielne bilety – metropolitalny i kolejowy, umożliwia operatorom kolejowym otrzymywanie refundacji z budżetu państwa z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do przejazdów ulgowych. Ponadto, utrzymany zostaje promocyjny charakter biletu łączonego – ostateczna cena obu części jest niższa niż suma cen biletów kupowanych niezależnie.

Rys. 9. Liczba sprzedanych biletów metropolitalnych promocyjnych (łączy z biletami na PKP SKM i POLREGIO) w 2023 r. [w szt.]

Rozwiązanie takie ogranicza sieć dystrybucji do 9 punktów sprzedaży (wybrane kasy PKP SKM), w których można kupić bilety łączone (bilety metropolitalne innych rodzajów można nabyć w ponad 40 punktach sprzedaży). W tym kontekście niezmiernie istotne było uruchomienie, dzięki zaangażowaniu MZK Wejherowo, sprzedaży części kolejowej biletu łączonego przez internet. W rezultacie, poza punktami stacjonarnymi, bilety łączone, składające się z biletu metropolitalnego promocyjnego i kolejowego są dostępne w internecie (Internetowy System Obsługi Karty Elektronicznej – ISOKE). Dzięki temu rozwiązaniu oba bilety zapisywane są w systemie w formie elektronicznej, podczas gdy w stacjonarnym punkcie sprzedaży bilet kolejowy ma formę papierową. Mankamentem biletu łączonego jest zróżnicowanie grup osób uprawnionych do przejazdów ulgowych i wysokości ulg przysługujących poszczególnym grupom.

Ponadto, pod koniec września 2023 r., w aplikacji jakdojade.pl zostały udostępnione miesięczne bilety metropolitalne promocyjne, łączone z biletami kolejowymi. Warto przypomnieć, że użytkowanie biletu miesięcznego łączonego, zapisanego w urządzeniu mobilnym, nie wymaga od pasażera posiadania karty elektronicznej, ani żadnego innego nośnika. W ostatnim kwartale 2023 r. sprzedano łącznie 30 641 szt. biletów łączonych (z biletami przewoźników kolejowych), w tym 5 425 szt. (18%) w formie telefonicznej.

Sprzedaż biletu metropolitalnego promocyjnego łączonego z biletem uprawniającym do przejazdów autobusami komunikacji regionalnej (Bilet Łączony Regionalny)

W 2023 r. MZKZG kontynuował sprzedaż biletów miesięcznych w ramach oferty Biletu Łączonego Regionalnego, rozpoczętej wiosną 2022 r. Konstrukcja Biletu Łączonego Regionalnego jest analogiczna względem biletu łączonego kolejowo-komunalnego „sieciowego jednego organizatora”. Część komunalna upoważnia do podróży pojazdami komunikacji miejskiej jednego organizatora, natomiast część kolejowa zastępowana jest przez bilet wydawany przez przewoźnika autobusowej komunikacji regionalnej. Na mocy zawartych porozumień dostępne są promocyjne bilety:

- bilet promocyjny sieciowy ZTM w Gdańsku + bilet PKS Gdańsk sp. z o.o.;
- bilet promocyjny sieciowy ZTM w Gdańsku + bilet P.A. Gryf sp. z o.o. sp.k.;
- bilet promocyjny sieciowy ZTM w Gdańsku (albo ZKM w Gdyni albo MZK Wejherowo) + bilet PKS Gdynia S.A.

Bilet przewoźnika autobusowego posiada cechy typowego biletu autobusowej komunikacji regionalnej – jest biletem trasowanym, ważnym na okres miesiąca kalendarzowego. Przewoźnicy autobusowi honorują wymagane ulgi ustawowe oraz udzielają na swoją część 10% rabatu dla nabywców, którym nie przysługują ulgi ustawowe. W przypadku części emitowanej przez MZKZG zastosowanie mają te same ulgi, co przy pozostałych rodzajach biletów metropolitalnych.

Korzyścią z wprowadzenia Biletu Łączonego Regionalnego stało się włączenie w sieć obowiązywania biletu metropolitalnego obszarów wiejskich, które należą wprawdzie do gmin członkowskich MZKZG, lecz nie są obsługiwane komunikacją miejską ani kolejową. Na tych obszarach można wyróżnić:

- 19 miejscowości obsługiwanych przez PKS Gdańsk, lecz nieobsługiwanych komunikacją miejską ani kolejową (w tym liczące ponad 3 tysiące mieszkańców Kolbudy – siedzibę gminy Kolbudy);
- 4 miejscowości obsługiwane przez P.A. Gryf, lecz nieobsługiwane komunikacją miejską ani kolejową;
- 38 miejscowości obsługiwanych przez PKS Gdynia, lecz nieobsługiwanych komunikacją miejską ani kolejową (najwięcej w gminie Szemud – 17).

MZKZG współpracuje z przewoźnikami autobusowymi w celu aktualizowania oferty Biletu Łącznego Regionalnego i włączania nowych połączeń do oferty. Stało się tak we wrześniu 2023 r., kiedy PKS Gdańsk uruchomił połączenia do Bielkowa i Bielkówka.

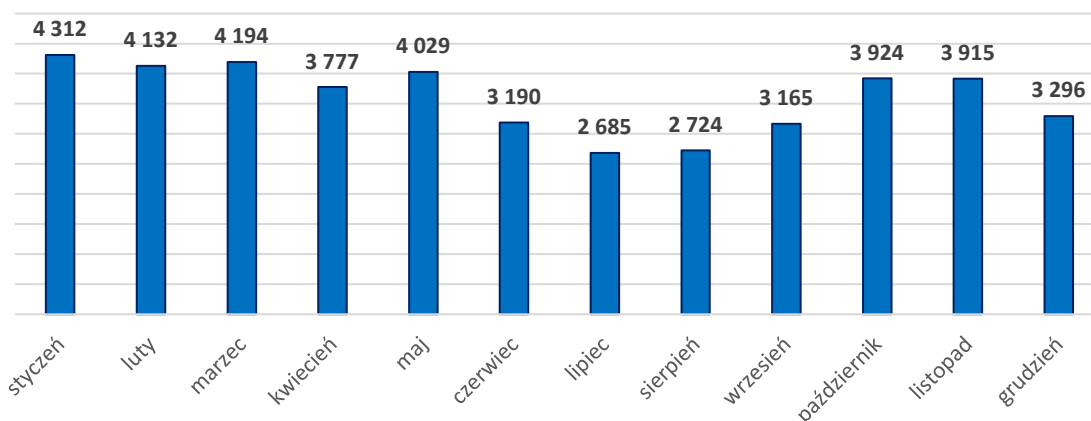
W 2023 r. sprzedano w sumie 515 Biletów Łączonych Regionalnych. Największy odsetek wśród nich (343 szt. – 67%) stanowią bilety ulgowe (w części MZKZG), łączone z biletami PKS Gdańsk, które także wydane są w wersji ulgowej (głównie dla uczniów).

Sprzedaż biletów metropolitalnych przez internet

W 2023 r., przez internet (Internetowy System Obsługi Karty Elektronicznej) zostały kupione 42 882 szt. biletów metropolitalnych miesięcznych, w tym łączonych (o 20% więcej niż w 2022 r.). Było to ok. 31% sprzedaży wszystkich metropolitalnych biletów miesięcznych (podobnie jak w roku ubiegłym).

System ISOKE umożliwia ponadto zakup drogą internetową biletów metropolitalnych 24-godzinnych oraz 72-godzinnych. Łącznie, tym sposobem, w 2023r. nabyto 461 biletów metropolitalnych 24- i 72-godzinnych (wszystkich rodzajów).

Na rys. 10 przedstawiono sprzedaż biletów przez ISOKE w poszczególnych miesiącach 2023 r.

Rys. 10. Sprzedaż biletów metropolitalnych (miesięcznych, 24-godzinnych i 72-godzinnych) przez internet (ISOKE) w 2023 r., w przekroju miesięcy [w szt.]

Bilet imprezowy

W 2023 r. MZKZG sprzedał 4 575 szt. biletów imprezowych (w 2022 r. było ich 1 050 szt.), w tym:

- 110 szt. biletów imprezowych komunalnych 8-godzinnych;
- 3 750 szt. biletów imprezowych komunalnych 24-godzinnych;
- 715 szt. biletów imprezowych kolejowo-komunalnych 8-godzinnych.

Oferta biletu imprezowego skierowana jest do instytucji organizujących wydarzenia dla grup przynajmniej 50-osobowych (np. konferencje naukowe, zloty, koncerty). W 2023 r. z oferty skorzystali m.in.: Gdańska Organizacja Turystyczna, Politechnika Gdańska, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej. Przychody netto ze sprzedaży biletów imprezowych w 2023 r. wyniosły 14 592,59 zł.

Realizacja programu edukacyjno-promocyjnego „Wychowanie komunikacyjne”

W roku 2023 program edukacyjno-promocyjny „Wychowanie komunikacyjne”, prowadzony przez MZKZG, miał już swoją jedenastą edycję. Realizowany on jest w trybie ciągłym, we wszystkich szkołach podstawowych miast i gmin zrzeszonych w Związku. Nasi edukatorzy odwiedzają każdą placówkę, której dyrekcja wyrazi zgodę na przeprowadzenie warsztatów. Szczegółowe informacje są rozsyłane przed rozpoczęciem roku szkolnego, z prośbą o przekazanie podległym szkołom, do zajmujących się oświatą wydziałów jednostek samorządowych. Następnie o zajęciach informowane są bezpośrednio, e-mailowo oraz telefonicznie, poszczególne placówki. Każdorazowo, o przyjęciu edukatorów MZKZG decyduje wyłącznie dyrekcja szkoły. Zajęcia cieszą się dużą popularnością. Sporadyczne odmowy ze strony szkół są zwykle motywowane natłokiem planowych zajęć lub brakiem dostępnych terminów. Szkołom, które w danym roku nie zdecydowały się na uczestnictwo w programie MZKZG, proponowany jest udział w roku następnym. Każdy uczeń z obszaru Związku ma szansę na wzięcie udziału w zajęciach edukacyjnych, bowiem są one organizowane cyklicznie w takcie dwuletnim.

Rys. 11. Wychowanie komunikacyjne w Szkole Podstawowej w Gościnnie

Podczas warsztatów wychowania komunikacyjnego, które skierowane są do uczniów klas czwartych i piątych, dzieci przygotowują się do samodzielnego podróżowania komunikacją miejską. Zdobywają niezbędną wiedzę i doskonałą umiejętność w tym zakresie. Poznają zalety podróżowania publicznymi środkami transportu (w tym aspekty ekologiczne), ale także potencjalne zagrożenia. Bardzo ważnym elementem warsztatów jest blok poświęcony bezpieczeństwu oraz przepisom porządkowym obowiązującym pasażerów. W sposób szczególny kładziony jest nacisk na zasady kulturalnego podróżowania w pojazdach transportu zbiorowego, tak, aby minimalizowane były uciążliwości dla współpasażerów. W trakcie warsztatów najmłodszy pasażerowie dowiadują się m.in. w jaki sposób przewozić hulajnogi, rowery, zwierzęta oraz bagaż. Zwracana jest także uwaga na zagadnienia i problemy, takie jak pomoc niepełnosprawnym, ustępowanie miejsca w pojazdach, tarasowanie przejść, głośne rozmowy telefoniczne i słuchanie muzyki, spożywanie posiłków w czasie podróżowania, itp.

Osią zajęć jest prezentacja, a wokół niej wprowadzane są elementy rywalizacyjne, sprzyjające aktywizacji uczniów. Konkursy, quizy, zagadki, zabawy mają zróżnicowany poziom trudności, tak, aby zachęcać do włączenia się wszystkich uczniów, o różnych doświadczeniach kulturowych i komunikacyjnych. Edukatorzy dbają o to, by motywować i zachęcać do zabaw uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zajęcia prowadzone są również w szkołach z oddziałami specjalnymi. W takich przypadkach program dostosowywany jest do oczekiwań przedstawionych (z wyprzedzeniem) przez kadre pedagogiczno-opiekuńczą placówki. Przykładem takiej wzorcowej współpracy są spotkania w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 26 w Gdańsku (rys. 12), Szkole Podstawowej nr 69 w Gdańsku, czy Szkole Podstawowej nr 49 dla Dzieci Niedosłyszących w Gdyni.

Atrakcyjna formuła zajęć sprawia, że zwykle aktywność uczniów jest na poziomie ponadprzeciętnym, co potwierdzają opinie etatowych nauczycieli nadzorujących przebieg lekcji (rys. 13). Dodatkowym bodźcem skłaniającym do czynnego uczestnictwa w warsztatach są drobne nagrody przygotowane dla uczniów. Edukatorzy starają się, by nikt nie wychodził z prowadzonych przez nich lekcji bez drobnego upominku, który jest jednocześnie formą promocji komunikacji publicznej.

Ostatnie minuty warsztatów zawsze są poświęcone na pytania uczestników. Okazuje się bowiem, że uczniowie mają wiele wątpliwości, co do zasad zachowania, przepisów przewozowych, rodzajów biletów. Często również nauczyciele zgłaszają się z pytaniami i prośbami o uściślenie niektórych kwestii. Jest to dla nas oczywistym sygnałem, że zajęcia spełniają swoje zadanie i są bardzo potrzebne.

Uznaniem cieszy się też ta część warsztatów, w której dzieci uczą się samodzielnego planowania podróży – analizują rozkłady jazdy i schemat sieci komunikacyjnej, poznają znaczenie symboli zawartych w legendzie, dowiadują się o rodzajach biletów i kanałach ich dystrybucji, poznają przebieg kontroli biletowej. Praktycznie użyteczna wiedza przekazywana jest w sposób przystępny, tak, by

przygotować młode osoby do podejmowania przez nie pierwszych, samodzielnych podróży transportem zbiorowym.

Rys. 12. Wychowanie komunikacyjne w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 26 w Gdańsku

W trakcie zajęć uczniowie są zachęceni, by po ich zakończeniu sprawdzili swoją wiedzę komunikacyjną przy wykorzystaniu gry edukacyjnej opracowanej przez pracowników MZKZG. Nosi ona tytuł „Przystanek Przygoda” i bazuje na oprogramowaniu firmy Action Track. Treść jest dostosowana do możliwości uczniów klas IV–V. Zadaniem gracza jest wsparcie klasowego kolegi, który, według fabuły gry, po przeprowadzce z innego miasta ma kłopot z dotarciem do szkoły pojazdami komunikacji miejskiej. Wspomniane oprogramowanie jest wykorzystywane także do projektowania kolejnych edycji gier terenowych prowadzonych przez MZKZG podczas Europejskiego Tygodnia Mobilności.

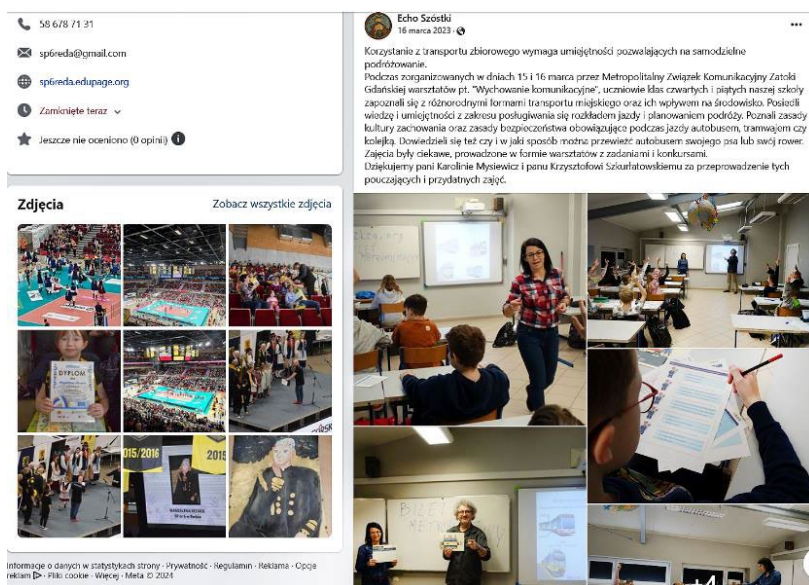
Dyrekcje placówek oświatowych doceniają działania edukacyjne MZKZG i dają temu wyraz zamieszczając informacje o odbytych warsztatach na szkolnych stronach internetowych oraz na oficjalnych profilach w mediach społecznościowych. Często tym relacjom towarzyszą rozbudowane galerie fotograficzne składające się ze zdjęć wykonanych przez pracowników placówki (rys. 14). Wysoką ocenę zajęć potwierdzają zaproszenia do przeprowadzenia warsztatów ponawiane w kolejnych latach. Edukatorzy MZKZG otrzymują również podziękowania ze strony dyrekcji i nauczycieli odwiedzanych szkół (rys. 15).

Rys. 13. Zajęcia wychowania komunikacyjnego (ze strony internetowej Szkoły Podstawowej nr 7 w Rumi)

W 2023 r. przeprowadzono zajęcia łącznie w 430 klasach z 95 szkół. Wzięło w nich udział 10 750 uczniów. Informację o liczbie szkół, klas i uczniów z terenu MZKZG objętych programem przedstawiono w tabeli 1.

W kolejnych latach planowana jest kontynuacja warsztatów oraz poszerzenie grona odbiorców o uczniów nowopowstających szkół podstawowych, jak również o szkoły specjalne, wyrażające zainteresowanie programem edukacji komunikacyjnej, prowadzonym przez Związek.

Rys. 14. Relacja z zajęć wychowania komunikacyjnego zamieszczona na profilu Facebook Szkoły Podstawowej nr 6 w Redzie

Rys. 15. Podziękowania za przeprowadzenie warsztatów w Szkole Podstawowej nr 5 w Wejherowie i w Szkole Podstawowej w Pręgowie

Tab. 1. Liczba szkół, klas i uczniów objętych programem Wychowania komunikacyjnego w 2023 r.

Lp.	Gmina	Liczba szkół	Liczba klas	Liczba uczniów
1.	Miasta Gdańska	45	181	4525
2.	Miasta Gdyni	12	67	1 675
3.	Kolbudy	4	23	575
4.	Kosakowo	1	4	100
5.	Luzino	1	2	50
6.	Pruszcz Gdański	5	11	275
7.	Miasta Pruszcza Gdańskiego	3	21	525
8.	Miasta Redy	3	20	500
9.	Miasta Rumi	6	23	575
10.	Miasta Sopotu	1	4	100
11.	Szemud	2	4	100
12.	Wejherowo	2	15	375
13.	Miasta Wejherowa	4	30	750
14.	Żukowo	6	25	625
RAZEM		95	430	10 750

Promocja zintegrowanego transportu miejskiego ze szczególnym uwzględnieniem biletu metropolitalnego

W 2023 r. MZKZG promował:

- bilety metropolitalne, w tym bilety promocyjne łączone z biletami kolejowymi oraz z biletami przewoźników regionalnej komunikacji autobusowej;
- integrację transportu zbiorowego;
- komunikację miejską jako ekologiczną alternatywę dla transportu indywidualnego;
- sprzedaż biletów metropolitalnych przez internet;
- sprzedaż biletów metropolitalnych za pomocą telefonu komórkowego;
- właściwe zachowania w transporcie miejskim.

Zrealizowano następujące działania:

- wydano dwa kolejne numery gazety Przystanek Metropolitalny;
- przeprowadzono kampanię promocyjną oferty biletów metropolitalnych w portalu internetowym trójmiasto.pl;
- w ramach realizacji kampanii „Podróżujemy razem” przygotowano i przekazano do ekspozycji w środkach komunikacji miejskiej plakaty promujące prawidłowe zachowania pasażerów;
- przygotowano i przeprowadzono grę miejską w trakcie obchodów Europejskiego Tygodnia Mobilności;
- przeprowadzono kampanię radiową promującą obchody Europejskiego Tygodnia Mobilności;
- promowano działalność i markę MZKZG na kalendarzach ściennych oraz gadżetach reklamowych, będących upominkami wręczanymi dzieciom podczas zajęć programu edukacyjno-promocyjnego „Wychowanie komunikacyjne”;
- zaktualizowano i wydrukowano schemat komunikacji miejskiej funkcjonującej na obszarze MZKZG;
- zaktualizowano informację przystankową dla Redy, Rumi, Sopotu i Wejherowa;
- prowadzono profil MZKZG w mediach społecznościowych.

Kampania edukacyjna MZKZG „Podróżujemy razem”

MZKZG przygotował kolejny plakat edukacyjny w ramach kampanii „Podróżujemy razem”, której celem jest kształtowanie pożądanych zachowań w środkach komunikacji miejskiej. Plakaty eksponowane były w pojazdach ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo.

Rys. 16. Plakat przygotowany przez MZKZG na potrzeby kampanii edukacyjnej „Podrózujemy razem”

Serwis internetowy

W 2023 r. stronę internetową MZKZG odwiedziło 316,9 tys. razy. Z serwisu internetowego skorzystało 290,1 tys. użytkowników. Około 4% odwiedzających to internauci z zagranicy, m.in. z Niemiec, Anglii, USA, Norwegii, Szwecji, Czech, Chin oraz Królestwa Niderlandów.

79% internautów odwiedzających stronę MZKZG korzystało z urządzeń mobilnych (78% telefony i smartfony oraz 1% tablety), a 21% stosowało komputery PC i laptopy.

Najczęściej przeglądano podstrony informujące o:

1. ofercie krótkookresowych biletów jednonprzejazdowych i czasowych;
2. uprawnieniach do przejazdów ulgowych;
3. ofercie biletów miesięcznych;
4. taryfie biletów łączonych z biletami przewoźników kolejowych.

W 2023 r. pracownicy MZKZG aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach dotyczących funkcjonowania i planowania transportu publicznego, w tym w konferencjach prasowych i debatach przygotowanych przez organizatorów transportu zbiorowego, urzędy miast i gmin tworzących MZKZG,

przewoźników oraz lokalne media. Na ich podstawie sporządzano relacje, które wraz ze zdjęciami umieszczano w serwisie internetowym (rys. 17).

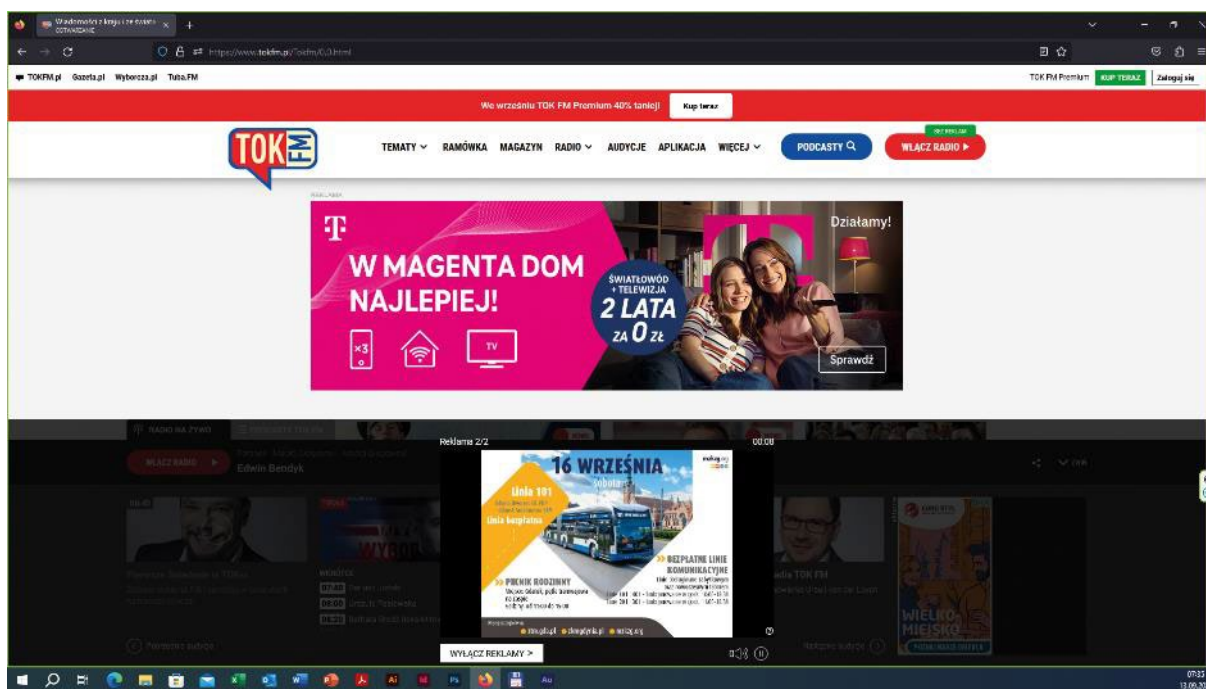
Rys. 17. Serwis MZKZG – wiadomość komunikacyjna

Gazeta MZKZG Przystanek Metropolitalny

W 2023 r. wydano kolejne dwa numery bezpłatnej gazety Przystanek Metropolitalny. Oba numery przygotowano w wersji elektronicznej i papierowej (w łącznym nakładzie 60 tys. egzemplarzy).

W 42. numerze wydanym we wrześniu 2023 r. opublikowano artykuły poświęcone m.in. 150-leciu tramwajów w Gdańsku i 80-leciu trolejbusów w Gdyni. Opisano postępy prac nad powstawaniem makiety komunikacyjnej tworzonej przez modelarza, a zarazem kierownicę MZK Wejherowo, Jacka Pranczka. W ramach cyklu „Weekendowe wycieczki z MZKZG” zachęcano do odwiedzenia, z wykorzystaniem środków komunikacji miejskiej, miejscowości Mosty w gminie Kosakowo.

W grudniu 2023 r. ukazał się 43. numer gazety (rys. 18), w którym zrelacjonowano wizytę w fabryce NEWAG w Nowym Sączu, w której powstają pociągi zamówione przez Samorząd Województwa Pomorskiego. Opisano projekt „Otwartych danych ZTM”, realizowany przez gdańskiego organizatora komunikacji miejskiej, jak również zaprezentowano nowy dworzec PKP, oddany do użytku w Pruszczu Gdańskim oraz nowy punkt obsługi pasażerów ZTM w Gdańsku, otwarty w Galerii Metropolia. Dodatkowo, na łamach tego wydania, przedstawiono wyniki badań preferencji i zachowań transportowych mieszkańców Rumi, omówiono projekt autobusów wodorowych, zamówionych przez Gdańskie

Rys. 19. Zrzut ekranu serwisu internetowego radia Tok FM

Piktogramy i informacja pasażerska w komunikacji miejskiej

W 2023 r. MZKZG kontynuował dostarczanie organizatorom komunikacji miejskiej piktogramów informacyjnych, przygotowanych według jednolitego wzoru. Piktogramy te umieszczane były wewnątrz i na zewnątrz pojazdów (rys. 20).

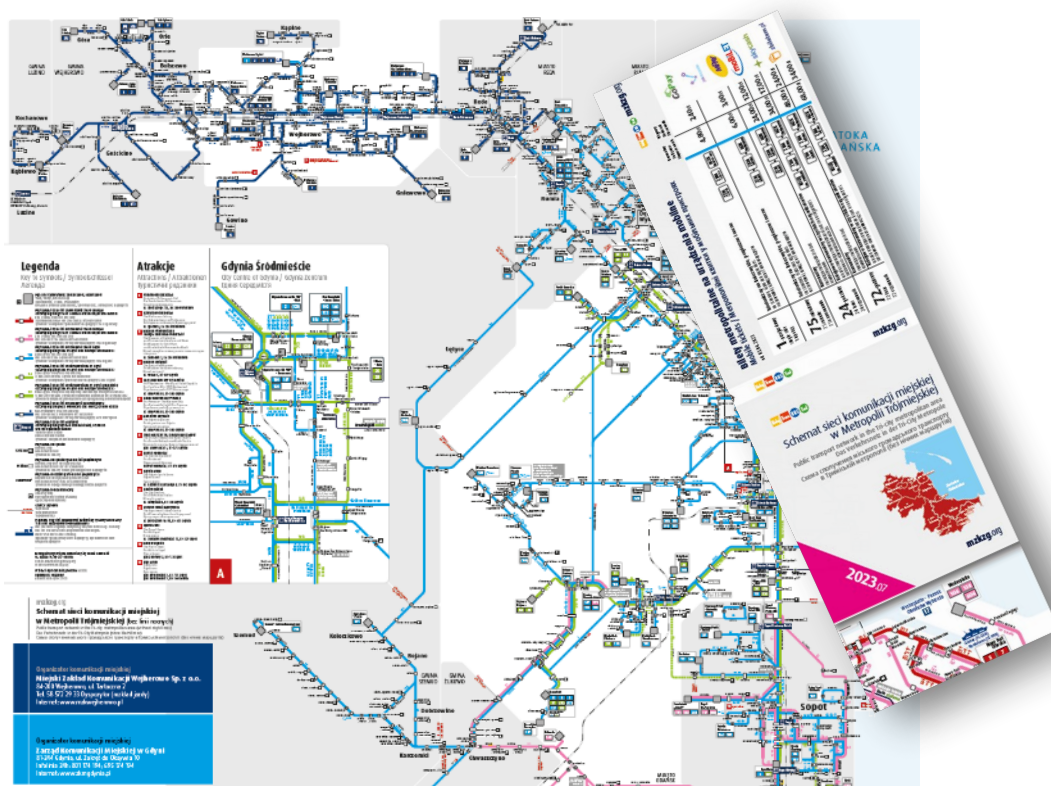

Rys. 20. Wybrane wzory piktogramów MZKZG

Aktualizacja schematu sieci komunikacji miejskiej w Metropolii Trójmiejskiej

W 2023 r. MZKZG przygotował i udostępnił nieodpłatnie mieszkańcom oraz turystom zaktualizowany schemat sieci komunikacji miejskiej w Metropolii Trójmiejskiej, obejmujący obszar czternastu miast i gmin (rys. 21). Przygotowany przez MZKZG schemat przedstawia trasy dziennych linii

autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo oraz sieć linii kolejowych obsługiwanych przez PKP SKM i POLREGIO.

Rys. 21. Schemat sieci komunikacji miejskiej i kolejowej na obszarze MZKZG

Dla wygody pasażerów, poza ogólnym schematem sieci komunikacji miejskiej, przygotowano trzy szczegółowe mapy, które dokładnie przedstawiają obszar Śródmieścia Gdańska, Śródmieścia Gdyni oraz okolic stacji kolejowej Gdańsk Wrzeszcz.

Poza przebiegiem tras autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych i kolejowych, które zaznaczono różnymi kolorami w zależności od organizatora, na schemacie przedstawiono wszystkie przystanki i stacje kolejowe wraz z nazwami, pętle autobusowe, tramwajowe i trolejbusowe, nazwy głównych ulic, nazwy miast i miejscowości oraz oznaczono granice taryfowe. Z myślą o turystach, umieszczono także 30 najważniejszych atrakcji do zobaczenia. Dla łatwiejszego orientowania się w terenie zaznaczono obszary gmin (wraz z granicami) okalających Trójmiasto i miasto Wejherowo.

Informacje przedstawione na schemacie zostały przetłumaczone na język angielski i niemiecki.

Schemat został wydrukowany w nakładzie 10 000 sztuk. Jego dystrybucją zajęły się Biura Obsługi Klienta ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo oraz Punkty Informacji Turystycznej.

Schemat w całości został przygotowany przez pracowników MZKZG. W wersji elektronicznej dostępny jest w serwisie internetowym www.mzkzg.org.

Informacja przystankowa dla Redy, Rumi, Sopotu i Wejherowa

MZKZG zaktualizował specjalną, jednolitą informację przystankową dla Redy, Rumi, Sopotu i Wejherowa (tj. miast obsługiwanych przez dwóch organizatorów transportu), mającą ułatwić mieszkańcom oraz turystom korzystanie z komunikacji miejskiej. Informacja w postaci wyklejki składa się z dwóch części (rys. 22), na których zaprezentowano podstawowe informacje taryfowe ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni, MKZ Wejherowo i MZKZG oraz schemat linii komunikacji miejskiej na terenie tych miast. Informacja przystankowa została przetłumaczona na język angielski.

Rumia
Informacje taryfowe
Ticket and tariff information

Bilety ZKM w Gdyni
ważne są wyłącznie na liniach ZKM w Gdyni

Bilety MKZ Wejherowo
ważne są wyłącznie na liniach MKZ Wejherowo

Kierowcy sprzedają bilety:

- w autobusach ZKM w Gdyni:
 - za 6 zł (2x3 zł) 75-minutowe na wszystkie linie
 - za 22 zł (2x11 zł) 24-godzinne na wszystkie linie
- w autobusach MKZ Wejherowo:
 - za 4,80 zł i 2,40 zł 1-przejazdowe

Drivers sell the following tickets:

- on ZKM Gdynia buses:
 - for 6,00 zł (2x3 zł) 75-minute tickets on all lines
 - for 22 zł (2x11 zł) 24-hour tickets on all lines
- on MKZ Wejherowo buses:
 - for 4,80 zł (two-sided 2,40 zł) single-side tickets

BILETY METROPOLITANNE TELEFONICZNE MZKZG
WAŻNE NA LINIACH ZKM W GDYNI I MKZ WEJHEROWO
Metropolitan /MZKZG/ tickets available at mobile apps
- valid on ZKM Gdynia lines as well as on MKZ Wejherowo lines

Normalny / Full price	Ulgowy / Reduced	Bilety metropolitalne / Metropolitan tickets	
4,80 zł	2,40 zł	1-przejazdowy / Single-side	Na wszystkie linie: ZKM Gdynia i MKZ Wejherowo / on all lines: ZKM Gdynia and MKZ Wejherowo
6,00 zł	3,00 zł	75-minutowy / 75 minute	Na wszystkie linie: ZKM Gdynia i MKZ Wejherowo / on all lines: ZKM Gdynia and MKZ Wejherowo

BILETY WEDŁUG TARYF WŁASNYCH ZKM W GDYNI I MKZ WEJHEROWO
Tickets according to ZKM Gdynia and MKZ Wejherowo own fares

ZKM w Gdyni / ZKM in Gdynia		MKZ Wejherowo / MKZ Wejherowo	
Normalny / Full price	Ulgowy / Reduced	Normalny / Full price	Ulgowy / Reduced
4,80 zł	2,40 zł	4,80 zł	2,40 zł
6,00 zł	3,00 zł	-	-

Rys. 22. Informacja przystankowa eksponowana na przystankach w Rumii

Promocja komunikacji miejskiej i biletów metropolitalnych w czasie imprez organizowanych przez miasta i gminy tworzące MZKZG

W 2023 r. MZKZG trzy razy aktywnie uczestniczył w wydarzeniach, który miały miejsce w Gdańsku. 25 czerwca, na terenach AMBEREXPO, w ramach pikniku zorganizowanego przez Gdańskie Autobusy i Tramwaje z okazji 150-lecia kursowania tramwajów w mieście, MZKZG przygotował stoisko promocyjne. Po wakacjach, 16 września punkt MZKZG działał podczas festynu rodzinnego na pętli tramwajowej „Zaspa”, zorganizowanego z okazji obchodów Europejskiego Tygodnia Mobilności. 7 października MZKZG odpowiedział na zaproszenie do udziału w pikniku „Gramy w Zielone”, przygotowanego na Targu Węglowym z okazji włączenia autobusów elektrycznych MAN do obsługi linii gdańskiej komunikacji miejskiej. Podczas każdego z tych wydarzeń pracownicy Związku promowali korzystanie z transportu zbiorowego oraz udzielali informacji na temat jego funkcjonowania, w tym o ofercie biletów metropolitalnych. Stoisko MZKZG cieszyło się dużym zainteresowaniem odwiedzających, szczególnie

dzieci i młodzieży, którzy mogli wziąć udział w konkursach i zabawach nawiązujących do tematu transportu zbiorowego (rys. 23-25).

Rys. 23. Piknik z okazji 150-lecia gdańskich tramwajów

**Rys. 24. Festyn rodzinny z okazji Europejskiego Tygodnia
Mobilności**

Rys. 25. Piknik z okazji wprowadzenia do ruchu autobusów elektrycznych MAN

Promocja w mediach społecznościowych

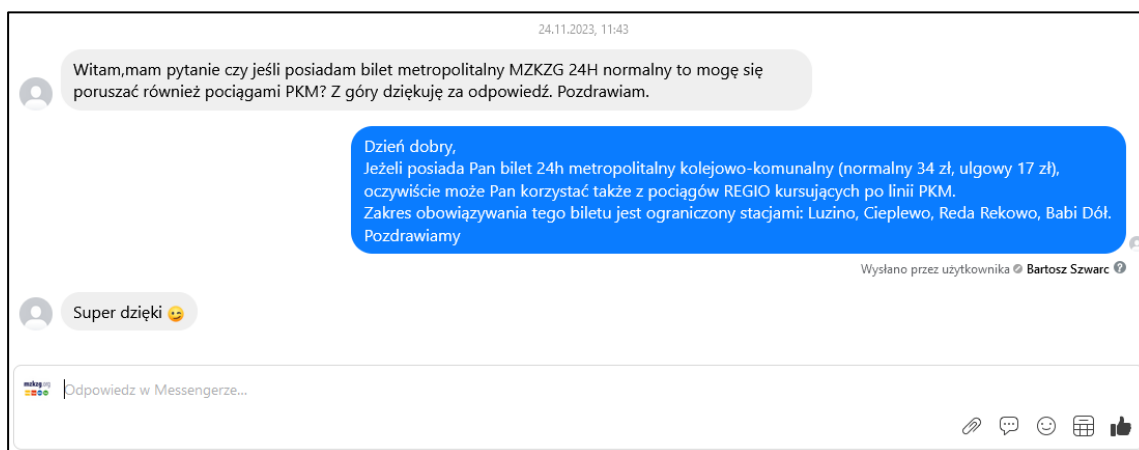
W 2023 r. pracownicy Biura MZKZG kontynuowali prowadzenie profilu Związku na portalu Facebook. Aktywność Związku w mediach społecznościowych wynika z zamiaru dotarcia z promocją transportu zbiorowego i biletów metropolitalnych do możliwie szerokiego grona odbiorców, w relatywnie krótkim czasie i przystępnej formie. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. na profilu MZKZG ukazały się 82 posty, które łącznie uzyskały około 103 tysięcy wyświetleń. Według stanu na dzień 8 marca 2024 r. profil MZKZG na Facebooku obserwowano 3 060 osób. Tematyka umieszczanych wpisów skoncentrowana była wokół:

- promocji i wyjaśniania zasad korzystania z biletów metropolitalnych (rys. 26);
- zintegrowanej informacji pasażerskiej dot. funkcjonowania komunikacji miejskiej;
- promowania atrakcji turystycznych, do których można dotrzeć transportem publicznym;
- informacji o bieżących wydarzeniach dot. transportu publicznego w Metropolii Zatoki Gdańskiej (np. testach autobusów elektrycznych, nowych inwestycjach realizowanych przez gminy-członków MZKZG).

W celu zwiększania interakcji z użytkownikami, na początku 2023 r. MZKZG zorganizował na Facebooku konkurs, w którym nagrodami były zestawy kalendarzy firmowych. Należy także wspomnieć o dodatkowej funkcji profilu – jest on sposobem kontaktu z Biurem Związku. MZKZG, za pośrednictwem Facebooka, korespondował z osobami, które zwracały się z prośbą o pomoc w sprawach dotyczących m.in. doboru właściwych biletów oraz zakresu ich obowiązywania (rys. 27).

Rys. 26. Wpis na profilu Facebook promujący ofertę biletów metropolitalnych 24-godzinnych

Rys. 27. Zrzut ekranu z Messagera MZKZG – rozmowa z pasażerem

Koordynacja prac związanych z obchodami Europejskiego Tygodnia Mobilności

Od początku swojego istnienia MZKZG czynnie uczestniczy w organizowaniu i koordynowaniu działań wspierających Europejski Tydzień Mobilności (ETM) oraz, będący jego zakończeniem, przypadający 22 września każdego roku, Dzień bez Samochodu (DbS). Ideą ETM i DbS jest zwrócenie uwagi na dynamiczny wzrost liczby samochodów oraz jego negatywne następstwa w postaci zanieczyszczenia środowiska oraz wypadków i kongestii drogowej.

Tradycyjne, jak w każdą sobotę podczas ETM (w 2023 r. przypadającą 16 września) MZKZG, wspólnie z organizatorami komunikacji miejskiej – ZTM w Gdańsku i ZKM w Gdyni, uruchomił bezpłatną linię 101 na trasie nawiązującej do jej historycznego przebiegu: z przystanku Śródmieście SKM w Gdańsku, przez Sopot, do Dworca Głównego PKP w Gdyni. Do jej obsługi tradycyjnie zaangażowano autobusy przegubowe, udostępnione przez Gdańskie Autobusy i Tramwaje oraz Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej z Gdyni. W 2023 r., podobnie jak rok wcześniej, linię 101 obsłużyły także pojazdy elektryczne – przegubowy trolejbus Solaris Trollino 18M z Przedsiębiorstwa Komunikacji Trolejbusowej w Gdyni (rys. 28) oraz autobus Mercedes-Benz eCitaro G z Przedsiębiorstwa Komunikacji Autobusowej w Gdyni.

Linia 101 funkcjonowała w takcie 30-minutowym od godz. 10:00 do ok. 19:30. Na pokładach autobusów zaangażowano hostessy oraz wolontariuszy z Pomorskiego Stowarzyszenia Sympatyków Transportu Miejskiego, którzy udzielali pasażerom informacji o obchodach Europejskiego Tygodnia Mobilności, a także wręczali drobne upominki i słodycze (rys. 29).

Rys. 28. Trolejbus Solaris Trollino 18M podczas obsługi linii 101 w dniu 16 września 2023 r.

Rys. 29. Obsługa linii 101 w dniu 16 września 2023 r.

16 września, w ramach festynu rodzinnego na gdańskiej Zaspie, pracownicy Związku zorganizowali dla mieszkańców grę miejską „Pętla Zagadek – spacer z komunikacją w tle”. W bezpłatnej aplikacji „Action Track” została umieszczona, przygotowana przez MZKZG gra, którą pobierano na urządzenia mobilne. Uczestnicy zabawy skanowali kody i mieli za zadanie przejść pętlę z zadaniami (na terenie gdańskiej Zasy, w pobliżu wspomnianego już pikniku, gdzie funkcjonowało stoisko MZKZG). Zadania polegały na rozwiązaniu zagadek dotyczących komunikacji miejskiej – zarówno prostych, jak i tych wymagających większej kreatywności i zaangażowania. Uzyskane hasło gracze przekazywali pracownikom MZKZG, czekającym z nagrodami na stoisku. Grę pobrało 60 osób, a ukończyło – 49. Zabawa spotkała się z pozytywnym odbiorem biorących w niej udział.

Z kolei w przypadającym sześć dni później (22 września) Dniu bez Samochodu, każdy właściciel lub współwłaściciel samochodu osobowego, legitymujący się ważnym dowodem rejestracyjnym, skorzystał mógł z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską. Przywilejem tym objęto pasażerów komunikacji miejskiej organizowanej przez ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo. W przypadku komunikacji ZTM w Gdańsku, prawo do bezpłatnych przejazdów przysługiwało posiadaczom aktywnej Gdańskiej Karty Mieszkańca.

Dzięki współpracy z Pomorskim Urzędem Marszałkowskim, PKP Szybka Koleją Miejską i POLREGIO, w 2023 r. zintegrowano ofertę komunikacji miejskiej i kolejowej. 22 września pasażerowie wspomnianych przewoźników kolejowych, na podstawie dowodu rejestracyjnego swojego samochodu, również mogli bezpłatnie korzystać z przewozów (bezpłatne przejazdy koleją obowiązywały w całym województwie pomorskim).

Warto nadmienić, że uruchomienie linii 101 oraz gra miejska zostały zgłoszone do międzynarodowego przedsięwzięcia koordynowanego przez Komisję Europejską pn. „European Mobility Week”, jako jedna z tzw. „mobility actions” (rys. 30).

Rys. 30. Informacja o linii 101 i grze miejskiej MZKZG na stronie European Mobility Week

Realizacja badań marketingowych wykorzystania biletów metropolitalnych

Wiosną 2023 r. zrealizowano kolejne badania wykorzystania biletów emitowanych przez MZKZG. Badania zostały przeprowadzone dwoma metodami, tj. wywiadu bezpośredniego standaryzowanego oraz ankiety internetowej. W badaniach wykorzystania biletów metropolitalnych przebadano 1 001 respondentów, co stanowiło 8,4% osób, które kupiły miesięczny bilet metropolitalny ważny w maju 2023 r.

Badania w stacjonarnych punktach sprzedaży biletów przeprowadzono w dniach: 27 – 29 kwietnia oraz 5 – 6, 9 – 12 i 16 – 18 maja w 11 punktach pomiarowych na próbie 775 osób, które w dniu poprzedzającym badanie posiadały ważny okresowy bilet metropolitalny, tj. miesięczny lub 30-dniowy.

Badania internetowe wykonano w dniach 9-31 maja oraz 1-8 czerwca na próbie 226 osób. Dostęp do ankiety był możliwy po zalogowaniu się do Internetowego Systemu Obsługi Karty Elektronicznej. Jedna osoba (jeden numer karty miejskiej) mogła tylko raz wziąć udział w badaniu. Jeśli w badaniu pojawiły się kolejne takie same numery kart, kwestionariusze te były usuwane. Weryfikowano także, czy na karcie miejskiej był zapisany bilet metropolitalny ważny w dniu poprzedzającym badanie.

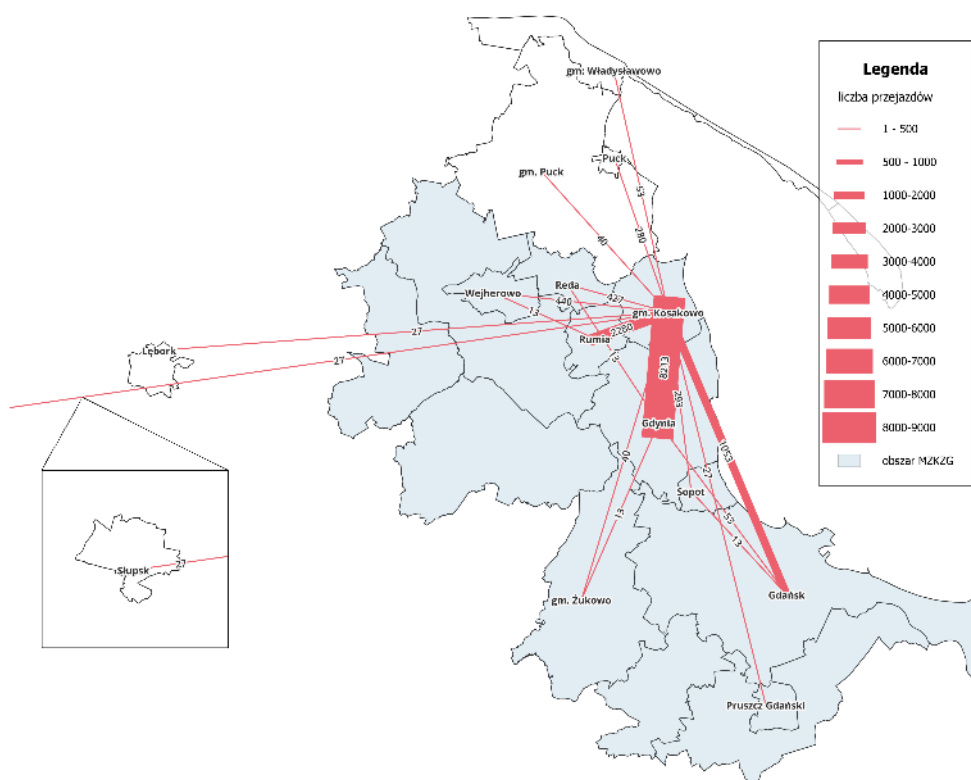
Wyniki badań są corocznie wykorzystywane do obliczenia kwot redystrybucji przychodów ze sprzedaży biletów MZKZG dla organizatorów komunikacji miejskiej oraz operatorów kolejowych, a także dopłat do tych biletów, stanowiących rekompensatę utraconych przychodów, przekazywanych do ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni oraz MZK Wejherowo.

Realizacja badań marketingowych preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców gminy Kosakowo

Jesienią 2023 r. MZKZG wykonał badania preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców gminy Kosakowo. To dziewiąta gmina MZKZG, w której zrealizowano kompleksowe badania potrzeb transportowych, popytu, preferencji i zachowań transportowych mieszkańców. Badania zrealizowano metodą wywiadu bezpośredniego standaryzowanego w gospodarstwach domowych wybranych metodą *random route*. Zrealizowano 987 wywiadów z mieszkańcami gminy.

Badaniami objęto między innymi zachowania transportowe wg. kryterium zmotoryzowania gospodarstw domowych, wykorzystanie rowerów w podróżach miejskich, *modal split* (sposób realizacji podróży miejskich), główne cele i motywacje podróży, preferencje transportowe mieszkańców i pasażerów transportu zbiorowego, ocenę usług transportu zbiorowego oraz oczekiwane kierunki polityki transportowej.

Na rys. 31 przedstawiono więźbę, sporządzoną na podstawie wyników badań, wskazującą główne kierunki podróży mieszkańców gminy Kosakowo.

Rys. 31. Więżba podróży mieszkańców gminy Kosakowo na podstawie tzw. fotografii dnia podróży

Praktyczny charakter badań umożliwia wykorzystanie wyników do kształtowania oferty przewozowej zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców i celami polityki zrównoważonej

mobilności oraz optymalizacji oferty przewozowej. Raport z badań przekazany został władzom gminy Kosakowo oraz Zarządowi Komunikacji Miejskiej w Gdyni, który jest organizatorem transportu na tym obszarze.

9. Podsumowanie

W siedemnastym roku funkcjonowania, podstawowym zadaniem statutowym MZKZG była emisja i sprzedaż biletów metropolitalnych. W ubiegłym roku sprzedano 14 921 430 szt. biletów metropolitalnych, tj. o 6% więcej niż w roku poprzednim. Istotny wpływ na wielkość i strukturę sprzedaży ma utrzymująca się popularność biletów jednoprzejazdowych i 75-minutowych, kupowanych przez aplikacje mobilne. Wynika to z wygody zakupu biletów tym sposobem, a także, z niezależnych od MZKZG, ograniczeń w liczbie stacjonarnych punktów sprzedaży. W 2023 r., w porównaniu do roku wcześniejszego, zanotowano mniejszą o 15% wielkość sprzedaży w segmencie biletów 24-godzinnych. Spadek ten, pomimo dobrego sezonu turystycznego, może stanowić reakcję popytu na podwyżkę cen wprowadzoną na początku kwietnia 2023 r. Zauważalnie widać też wzrost zainteresowania zakupem metropolitalnych biletów miesięcznych, których sprzedano o 21% więcej w stosunku do roku 2022. Spowodowane to może być wzrostem mobilności mieszkańców związanym z ograniczeniem pracy i nauki zdalnej, a także rozszerzeniem dystrybucji kolejowo-komunalnych biletów łączonych o aplikacje mobilne.

W ujęciu wartościowym, w 2023 r. wielkość przychodów netto ze sprzedaży biletów metropolitalnych (z wyłączeniem imprezowych) ukształtowała się na poziomie 69 752 734,42 zł i była o 22% wyższa od wyniku osiągniętego w 2022 r.

W ubiegłym roku zanotowano wzrost zainteresowania, przez organizatorów różnych wydarzeń, ofertą biletu imprezowego. MZKZG sprzedał 4 575 szt. takich biletów, o łącznej wartości 14 592,59 zł netto. Dla porównania, w roku poprzedzającym było to 1 050 szt.

W systemie sprzedaży internetowej kupiono 43 343 szt. biletów metropolitalnych, w tym 42 882 szt. miesięcznych. Udział biletów okresowych kupowanych przez internet wyniósł 31% i od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Warto dodać, że wykorzystywany w Metropolii Zatoki Gdańskiej system sprzedaży internetowej jest rozwiązaniem bezpiecznym i wygodnym dla użytkowników. Zapis biletu rejestrowany jest w środowisku „chmurowym”, a w przypadku zbliżenia do czytnika kontrolerskiego – również dodatkowo na karcie elektronicznej.

W ubiegłym roku mieszkańcy i turyści chętnie kupowali bilety metropolitalne za pomocą aplikacji mobilnych. Z wykorzystaniem tego kanału dystrybucji sprzedano 99,9% biletów jednoprzejazdowych, 100% biletów 75-minutowych, 63% biletów 72-godzinnych oraz 47% biletów 24-godzinnych. Pasażerowie, w zależności od swoich preferencji, mogą wybierać wśród sześciu aplikacji telefonicznych. Sprzedaż biletów prowadzona jest pod kontrolą niezależnego e-magazynu.

W aplikacjach mobilnych kontynuowano sprzedaż miesięcznych biletów komunalnych (w systemach GoPay, jakdojade.pl, mPay, zbiletem.pl). Przez cały 2023 r. 48% tych biletów sprzedano w tej

formie. Ponadto, we wrześniu, w aplikacji jakdojade.pl zostały udostępnione miesięczne bilety metropolitalne promocyjne, łączone z biletami kolejowymi. Warto przypomnieć, że użytkowanie biletu miesięcznego łączonego, zapisanego w urządzeniu mobilnym, nie wymaga wyrabiania karty elektronicznej. W ostatnim kwartale 2023 r. 18% promocyjnych biletów łączonych z biletami kolejowymi nabyto z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Spodziewać się można, że w kolejnych latach udział ten będzie wzrastał.

W 2023 r. MZKZG prowadził sprzedaż biletów w ramach oferty Biletu Łączonego Regionalnego. Obejmuje ona transport miejski (ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni, MZK Wejherowo) oraz komunikację regionalną, obsługiwaną przez trzech największych przewoźników autobusowych. Przewoźnicy ci świadczą usługi transportu zbiorowego na obszarach wiejskich, w granicach gmin członkowskich MZKZG, które nie wszędzie obsługiwane są komunikacją miejską i kolejową. W 2023 r. sprzedano 515 szt. Biletów Łączonych Regionalnych.

Emitowane przez MZKZG bilety metropolitalne pozwalają na wygodne przemieszczanie się po obszarze 14 gmin środkami komunikacji miejskiej i kolejowej, zarządzanej przez różne podmioty. Osiągnięte w 2023 r. wyniki sprzedaży potwierdzają, że stanowią one pożądaną ofertę dla mieszkańców gmin tworzących Związek.

Ważnym elementem działalności MZKZG była kontynuacja realizacji w szkołach podstawowych programu edukacyjnego „Wychowanie komunikacyjne”. Z jedenastej edycji projektu skorzystało 10 750 uczniów 430 klas z 95 szkół. Grupą docelową programu są uczniowie klas czwartych i piątych szkół podstawowych, czyli dzieci w wieku, w którym z reguły rozpoczynają samodzielne podróże na zajęcia szkolne. Podczas warsztatów szczególny nacisk kładziony jest na zasady bezpiecznego i kulturalnego korzystania ze środków transportu zbiorowego. W weryfikacji wiedzy przekazanej na zajęciach pomaga, przygotowana przez pracowników MZKZG, wirtualna gra „Przystanek Przygoda”, którą uczniowie mogą pobrać na urządzenia mobilne. W ubiegłym roku prowadzono też lekcje dla uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych, w tym w szkołach z oddziałami specjalnymi.

Działania informacyjno-promocyjne MZKZG skoncentrowane były w 2023 r. na popularyzowaniu biletów metropolitalnych oraz ukazywaniu komunikacji miejskiej jako alternatywy do motoryzacji indywidualnej. Do realizacji tych celów wykorzystano w pierwszej kolejności nieodpłatne formy promocji – własny serwis internetowy, profil Facebook, gazetę „Przystanek Metropolitalny”, eksponując plakaty w pojazdach ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo oraz udzielając wywiadów telewizyjnych, prasowych oraz radiowych, poświęconych problematyce funkcjonowania komunikacji miejskiej. Odpłatnie umieszczano zaś reklamy w rozgłośniach radiowych i portalach internetowych. W ubiegłym roku szczególny nacisk położony został na bezpośrednie kontakty z mieszkańcami, co miało miejsce

podczas trzech, zorganizowanych przez Miasto Gdańsk pikników, w ramach których MZKZG uruchamiał swoje stoisko promocyjno – edukacyjne.

Jak co roku Związek współuczestniczył w przygotowaniu Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu oraz Dnia bez Samochodu. Z inicjatywy MZGZG w sobotę, 16 września, na jeden dzień reaktywowano historyczną linię 101 na trasie Gdańsk-Sopot-Gdynia, obsługiwaną przez pojazdy przegubowe, w tym po raz drugi przez autobusy elektryczne i trolejbusy. Działania informacyjno – marketingowe w pojazdach prowadziły zatrudnione hostessy i wolontariusze. W tym dniu MZKZG zorganizował też dla mieszkańców terenową grę miejską związaną z tematem transportu zbiorowego.

Jesienią 2023 r. MZKZG wykonał badania preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców gm. Kosakowo. Dotychczas takie badania zrealizowane zostały w: Rumi, gm. Szemud, Sopocie, gm. Żukowo, gm. Luzino, gm. Kolbudy, Pruszczu Gdańskim oraz gm. Pruszcz Gdański. W ubiegłym roku przeprowadzono także badania wykorzystania okresowych biletów metropolitalnych. Wykonano je metodą wywiadu bezpośredniego w punktach sprzedaży oraz ankiet internetowych.

W 2023 r. MZKZG aktywnie uczestniczył w pracach nad wdrożeniem systemu Fala, który docelowo będzie zintegrowaną platformą umożliwiającą wnoszenie opłat za przejazdy transportem zbiorowym na obszarze województwa pomorskiego. Przy udziale firmy Innobaltica, która jest odpowiedzialna za projekt oraz wykonawcy systemu, Asseco, MZKZG przygotował założenia optymalizacji opłat, opartej na biletach metropolitalnych. Rozwiązanie to polegać będzie na automatycznym pobieraniu opłat oraz na ich późniejszym rozliczaniu, przy podróżach realizowanych komunikacją miejską na obszarze Związku (jako opcja, dla chętnych użytkowników).

Zarząd

Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej

Załącznik nr 1 do Raportu o stanie Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej w 2023 r.

Realizacja uchwał Zgromadzenia MZKZG w 2023 r.

Lp.	Data podjęcia	Numer uchwały	Uchwała w sprawie	Stan realizacji
1.	05.01.2023	1/2023	rekomendacji Związku dotyczącej cen biletów za usługi przewozu w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez gminy uczestniczące w Metropolitalnym Związku Komunikacyjnym Zatoki Gdańskiej.	wykonano
2.	15.02.2023	2/2023	ustalenia maksymalnych cen za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym realizowane na podstawie biletów emitowanych przez Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej	wykonano
3.	21.06.2023	3/2023	udzielenia Zarządowi Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej wotum zaufania za rok 2022	wykonano
4.	21.06.2023	4/2023	zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu (planu finansowego) Związku za rok 2021, sprawozdania finansowego za rok 2022	wykonano
5.	21.06.2023	5/2023	udzielenia absolutorium Zarządowi Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej za rok 2022	wykonano
6.	21.06.2023	6/2023	zmiany budżetu (planu finansowego) Związku na 2023 r.	wykonano
7.	21.06.2023	7/2023	zmiany wieloletniej prognozy finansowej Związku na lata 2023 – 2026	wykonano
8.	06.12.2023	8/2023	zmiany porządku obrad posiedzenia Zgromadzenia Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej w dniu 6 grudnia 2023 r.	wykonano
9.	06.12.2023	9/2023	wysokości stawek bazowych dla obliczenia składki członkowskiej Gmin uczestniczących w Metropolitalnym Związku Komunikacyjnym Zatoki Gdańskiej oraz zasad i terminów jej wnoszenia do Związku w roku 2023	wykonano
10.	06.12.2023	10/2023	wieloletniej prognozy finansowej Związku na lata 2024-2027	wykonano
11.	06.12.2023	11/2023	budżetu (planu finansowego) Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej na 2024 r.	wykonano
12.	06.12.2023	12/2023	zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Zgromadzenia Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej w roku 2024	wykonano
13.	06.12.2023	13/2023	odwołania z Komisji Rewizyjnej	wykonano

Lp.	Data podjęcia	Numer uchwały	Uchwała w sprawie	Stan realizacji
14.	<i>06.12.2023</i>	14/2023	powołania do Komisji Rewizyjnej	wykonano
15.	<i>06.12.2023</i>	15/2023	wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego MZKZG za 2023 r. i 2024 r.	wykonano
16.	<i>06.12.2023</i>	16/2023	odwołania członka Zarządu Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej.	wykonano
17.	<i>06.12.2023</i>	17/2023	powołania członka Zarządu Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej	wykonano